

*Qallunaat oqaasiinik atuartitsinermi
ilikkagassatut pilersaarutit*

A: Siunertat ilisarititsinerlu

Qallunaat oqaasiinik atuartitsinerup siunertaa

(Atuarfimmi atuartitsissutini atuartitsissutinilu qanitariissuni alloriarfiit siunertaat aamma atuartitsissutit siunertaat kiisalu ilikkagassatut anguniagassat pillugit Namminersornerullutik Oqartus-sat nalunaarutaanni § 9 tunngavigalugu.)

Atuartsinerup siunertaraa atuartut atuarfimmi atuarfiullu avataani suni tamani naleqquttumik attuumassuteqarfiusuni qallunaatut oqaatsinik allatanillu paasisinnaanngorlutik, oqalussinnaa-sunngorlutik allassinnaanngorlutillu ilisimasaqalissasut piginnaasaqalissasullu. Atuartsinerup atuartut oqaatsinik allanik ilinniaqqinnissaannut kiisalu atuarfimmi atuartitsissutit allat atuartitsissutit ilikkarniarnerinut ilinniaqqinnissaannullu oqaatsinik qulakkiikkamik sakkussissavai tunngavississallugillu. Atuartut qallunaat oqaasiisa sannai soorluttaarlu atuuffii ilisimasaqarfigilissavaat tassungalu malussarinnertik ineriartortissallugu.

Imm. 2. Atuartaaneq aqqutigalugu oqaatsit arlallit iluaqutigalugit ilisimasanik paasisanillu pigiliussisinnaaneq ilikkarniarnermikkut namminerlu ineriartornerminnut naleqarluartoq iluaqutaasorlu atuartut misigissavaat. Atuartsinerup atuartut ilisimasassanik paasisutissanillu katersinissamut kajumissuseqalertissavai aamma nalilersuinissamut isummernissamullu kajumissuseqarnerat piginnaassuseqarnerallu kiisalu misigisaminnik, ilisimasaminnik, isummaminnik misigissutsiminnillu ersersitserusussinnaanissaat siuarsassallugit. Atuartut misilittakkatik aallaavigalugit oqaatsinik pigiliussinissaminnut periarfissatik ilisimasaqarfigiartussavaat aamma atuartsinerup atuartut ilikkariartornerinut akisussaaqataasinnaanermut piginnaasaqalersissavai.

Imm. 3. Atuartsinerup ilisimasanik misilittakkanillu ingerlatitseqqinnerni, suleqatigiinnerni inuillu akornanni iliuuseqatigiinnerni oqaatsit sakuunerisa pingaassusaanik atuartut misigisaqarnissaat peqataaffigissavaa. Atuartsinerup atuartut namminneq inuillu allat atugaannik ilisimannilernissamut oqaatsit sakkutut atoqqullugit kajumissassavai.

Imm. 4. Atuartsinerup kulturini oqaaseqatigiiffiusunilu arlalinni misilittakkat ilisimasallu inooqatigiinnermut kulturikkullu ineriartornermut naleqarluartut iluaqutaasullu atuartut misigisagaat aamma kalaallit qallunaallu oqaasiisa kulturiisalu attuumassuteqatigiinneri atuartut paasisimasaqarfigilissagaat peqataaffigissavai. Atuartsinerup atuartut Danmarkimi nunarsuullu sinnerani kulturit inuuniarnikkullu atugarisat pillugit paasiniaanissaannut soqutiginnilersissavai; taamalu nunat tamalaat akornanni pissutsinik kiisalu kulturiminnik atuartut paasisimasaqarnerat paasinninnerallu annertusassallugu.

Siunertanut oqaaseqaatit

Siunertaq imatut ilusilersorneqarsimavoq, imm. 1-imi, atuartitsissutissap imarisaanik nalunngissat piginnaasassallu atuartup angusassai allaaserineqarsimallutik.

Imm. 2-mi allaaserineqarput atuartup inuttut inerikkiartornissaa namminerlu oqaatsitigut piginnaasaminik atuisinnaanissaa, tassa inummi namminerlu eqqarsartarnerup inerikkiartornera.

Imm. 3-mi eqqartorneqarput atuartup, allanik peqateqarluni, piginnaasaminik paasinninnissaa atuisinnaanissaalu, tassa inuit akunnerminni susassareqatigiinnerat.

Imm. 4-mi eqqartorneqarput atuartup qanoq iliornikkut piginnaassutsiminik, sumiiffimmi nunarsuarmilu inuiaqatigiinni, atuinissaminut ingerlatsisinnaanera.

Atuartitsissutip inissinneqarnera

Qallunaat oqaasiinik atuartitsisoqartassaaq alloriarfinni ukioqatigiiaanilu tamani.

Qallunaat oqaasii, atuartunut amerlanernut, allamiut oqaasiisut siulliusussaapput, atuartitsinerullu siunertaraa, atuartut ilinniagaqarnermik ingerlanerani marluinnik atorsinnaasaminik oqaaseqalernissaa. Atuartitsinerup atuartut oqaatsinut taakkununga paasinninnerat ineriartortissavaa qimerluukkaminik, isummaminik naliliisarnerminnillu oqaatiginnissinnaalersillugit. Tamatumunga ilaatillugu atuartut, allamiut oqaasiinik pissarsiniarsinnaanerannut, piginnaassusaat nukittorsarneqassaaq kiisalu oqaatsinik ilinniarsinnaanerat, oqaatiginiakkanik iluarsartuussisinnaanerat tamatigoortumillu siunertaqartumik oqaatsinik atorneqartunik allanneqartunillu, atuarfimmi inuillu allatigut atassuteqatigiittarneranni, atuisinnaanerat taamattaq nukittorsarneqassaaq.

Qallunaat oqaasii aqqissuussamik atuartitsineru atorneqartassapput, atuartitsissutissanilu aamma atuartitsissutissani imminnut qanitariissuni allani paasissutissanik ujarlertarneru sakkutut atortussatullu atorneqartassallutik. Taamaalilluni pissusissamisuussaaq atuartitsissutissani allani, allakkiat atortussalluunniit allat pisariaqartitat qallunaatoortut atorneqartassappata.

Atuartut qallunaat oqaasiinik aamma atuartitsinerup avataani suliaqartarnissaaq atuisarnissarlu sungiutissavaat, taamaaliormermikkut avatangiisimik, oqaatsinik taakkuninnga nalunaartarnermi taakkuninngalu oqaatsinik ulluinnarni sakkutut atugaqarnermi, periarfissiissutaat atorluarsinnaajumallugit.

Annertunerusutigut isiginninnermi atuartitsissutit tamarmik – qallunaatuumiinnaanngitsaq – atuartut oqaasertaarniarneranni assigiinngitsutigullu takkorliuussiniartarneranni soorlu allamiut oqaasiisigut, suliat pillugit oqariartaatsitigut, takussaasunillu nalunaaruteqartarnerutigut il.il., atuartut silassorissusaat ineriartortissavaat. Pitsaanerpaamik taamaaliortoqarsinnaavoq, atuartitsissutit akimorlugit atuartitsissutissallu assigiinngitsut periartaasii kiisalu saqqummiussuiffiit atortussallu allat, tamatigoortumik nikerartitamillu atuartitsinissamut periarfissarititaat, atorluarlugit sulisoqartarpat.

Ilikkagaqarniarnermi isiginnittaatsit suleriaatsillu pillugit nalinginnaasumik oqaaseriomasat

Ilikkagassatut pilersaarutip atuartut atuartitsineru qitiutinneqarnissaaq, taamaalillunilu atuartut suliasaminik tigussaasunik suliaqarnermikkut naammassinninniartarnermikkullu kiisalu taamaaliortarnerminni suliumassutsiminnik pilersitsisarnerinik isuma aammalu atuartut atuaqatigiinnerminni atassuteqatigiittarnerminnik ingerlatsisarnerinik kiisalu taamaaliornikkut ilikkarniarnerminni pissutsinik pitsaanerpaanik pilersitsisarnerinik isuma, eqqarsaatitut tunngaviusutut aallaavigaa.

Atuartitsinermi oqaatsit susassaqarfii assigiinngitsut soorlu oqaasilerineq, taageriaatsit oqaatsillu pigiliunniakkat, ilanngussorneqassapput aammalu atuartitsinermi ilikkarniartarnermi periusissanut tikkuussuinerit ilanngussorneqassapput. Oqaatsit atorneqarnermikkut ilikkarniarneqartussaapput, ilikkarniarneqassanatillu uteqattaarinikkut oqaasilerinermilu maligassanik alanggaarsinnaanngornikkut.

Ilikkagassatut anguniagassat suliasallu siunertaat atuartunut erseqqissuusariaqarput, taamaaliornermi atuartut sooq aalajangersimasumik periaaseqarluni sunalu ilikkarniarlugu sulisoqassanersoq paasisinnaaniassammassuk.

Pingaartuuvoq oqaatsit pissusissamisoortumik atorneqarnerinik, tassa qallunaat oqaasii atorlugit oqaluttarnivik tunngavigalugu, ilinniartitsisoqarnissaa.

Atuartut inuttut assigiinngitsuupput assigiinngitsunillu ilikkarniartaaseqarput, taamaattumillu pingaartuuvoq oqaatsit assigiinngitsorpasuarunik periuseqarluni suliarineqartarnissaat taamaaliornermilu nammineq, marlukkaarluni, eqimattakkaarluni atuaqatigiikkaarluniluunniit sulinerмик nikerartitsinikkut ingerlanneqartariaqarpoq.

Oqaatsinik ilinniartitsinermi pingaarnertittakkat: tusarnaarneq, oqalunneq, atuarneq, allanneq aammalu oqaatsinik pigiliunniakkanik suliaqarneq

Tusarnaarneq

Atuartut oqaatsinik tusarnaarnikkut suliaqassapput. Ilikkassavaat, oqaatsit tamarluinnaasa paasisariaqarnagit. Atuartut aamma ilikkassavaat, ilinniartitsisumik tusarnaarnerinnarmi tusarnaartarnermik ineriartortitsisoqarsinnaanngitsoq aammali atuartut paasisavat, atuaqatigiinni suliaqarnermi aammalu marlukkaarluni imaluunniit eqimattakkaarluni sulinerмик, tusarnaarniarnermik ilikkartoqarsinnaasoq.

Tusarnaarneq allallu oqaatigisaannik oqaatiginneqqittarneq eqqortumik taaguisinnaalernermut pingaaruteqarput taamaaliornermilu oqaasilerinermi malitassaasunik sianiginninniarneq ikorfartorneqartarput.

Oqalunneq

Oqalussinnaaneq assigiinngitsutigut sanarfineqarsinnaavoq: oqaatigisanik uteqqiisarnikkut, apeqqutinik atuilluni misissuinnikkut aammalu apersuinnikkut, piviusuusaartitsilluni isiginnaagas-siornikkut, oqaloqatigiinnikkut isummersoqatigiinnikkullu.

Atuartut isummaminnik nammineerlutik ilusilersuinerмиккut oqaatiginnissinnaanerisa oqaatsinillu eqqortumik atuisariaqarnermik piunasaqaataasut akornanni oqimaaqatigiissitsinikkut piunasaqaateqartoqartassaaq atuartunullu siunertatut pingaarnarpaasariaqarpoq imarisaasut suut pillugit oqaatiginninniarinnaaneq. Ingerlatsinerup nalaani ilinniartitsisusooq, suut iluarsisariaqartuunerinik allattuisinnaavoq kingusinnerusukkullu atuartitsinerup nalaani allattukkat tamakku eqqartorneqarsinnaapput.

Oqaatsinik eqqortumik oqaatiginnissinnaaneq atassuteqatigiittarnermi piginnaasat pingaartut ilagaat pisariaqarporlu piginnaasap tamassuma, – oqaatsitigut piginnaasat allat assigalugit – oqaatsitigut piginnaasanut allanut ataqatigiissinneqarnissaa anguniarlugu, sungiusarneqarnissaa. Ingammik aallarteqqaarnermi, oqaatsinik eqqortumik taaguisarnissamut sungiusarneq atuartunullu qallunaat oqaasiini immikkoortutut nipiusunik malugititsiniarnissaaq, pingaaruteqarpoq, taamaaliornikkummi paatsuisarnerit pinngitsoortinneqarsinnaammata. Atuartunut oqaaseqatigiin-nik, oqaloqatigiinninnernilluunniit tusarnaakkanik, uteqqiititsilluni oqaatiginnitsitsisarnertigut taamaaliorortoqarsinnaavoq.

Atuarneq

Aallaqqaataani atuartut atuarsinnaassanngillat kisiannili oqaatsit allataasut assiliartalersukkallu ilisariartorinneqassapput. Oqaatsit oqaaseqatigiillu naatsukkaartut oqaatigiitigalugit tikkuartor-neqartassapput atuartullu oqaatigisanik issuaasassapput. Atuaqatigiit namminersuutigisaminnik oqaluttualiorinneqassapput taamaaliornermilu ilinniartitsisup oqaluttualiaq allattarfimmu sissor-takkamut allattarfimmulluunniit seqersittakkamut allattortassavaa, atuaqatigiinnillu, oqaluttualiat tamakku, assilineqartassapput titartagartalersorneqartassallutillu. Atuartut nammineeurlutik, atua-qatigiit ataatsimoorussatut allakkiaannik, namminneq allakkiaminnik annikitsunillu assiliartaler-sukkanik oqaluttualiaaqqanik, atuartaleriartussapput. Atuartut, allatap imarisaanik atuarluni ilik-kagaqarniartarneq, ilikkassavaat.

Allanneq

Oqaatsinik ilikkagaqarniarnermi allannermi suliassat pisariaqartuupput, pingaaruteqartuullutik nuannequtaasarlutillu. Aallaqqaataaniit atuartut ilinniassavaat, allanneq isumaqartuusoq nammi-nerlu saqqummiunniakkanik oqaatiginninniarsinnaanermut atortussatut periarfissaasoq. Atuartut oqaasertaarisaminnik amerliartortitsinerat ilutigalugu, allannermik atuinerisa, oqaatsinik siune-qartumik atuinerat, ineriartortissavaa. Oqalunnermi ilaatigut, oqaatsit amerlanngitsut oqaatsinillu ilusilersuinerit naammassineqarluannngitsut, atorneqartarput, isumarlu sunermi, isikkulersornermi timilu atorlugu iliuuseqarnermi, ersersinneqarsinnaasarluni. Allagaqarnermi oqaatsit tamarmik ilanngussorneqartariaqarput allakkanillu uterfiginneqqissinnaaneq eqqarsaateginneqqissinnaaner-lu piffissaqarfigneqarsinnaasarlutik.

Ajornannginnerusassaaq atuartut marlukkaarlutik eqimattakkaarlutilluunniit sulisassappata allagaqarnerullu ingerlanneqarnera tamakkerlugu suliarineqarsinnaanngorlugu, naammattumik sulinissamut piffissaliineqartassaaq.

Oqaatsinik pigiliussat

Oqaatsinik atuartitsinermi pingaaruteqarpoq oqaatsinik pigiliussat amerlisarneqartarnerat. Atuar-tut paasisariaqarpaat, oqaatsinik ilinniarnerni tamani, oqaatsinik nutaanik naapitsisoqartariaqar-tartoq kiisalu paasisariaqarpaat oqaatsit oqariartaatsillu nalusat passunneqarnerini, periartaatsit assigiinngitsut, atorneqartariaqartartut.

Imatut iliortoqarsinnaavoq

- qallunaat oqaasiini oqaatsit nalunngeriikkat tunngavigalugit oqaatsip qanoq isumaqarnera naat sorsorneqarsinnaavoq.
- isummamik eqqorsinnaasorisamik eqqoriaanermi pisut suuneri tamakkulu isumaannik ataqati giisitsineq atorlugu eqqoriaasoqarsinnaavoq.
- misilittagarilersimasat tunngavigalugit, allaatigisap oqaatsilluunniit isumaa oqaatiginiagaalu, naatsorsorneqarsinnaapput.
- assiliartaliussorneqarsimasinnaasut alakkarterneqarsinnaapput.
- atuaqatit ilinniartitsisorluunniit aperineqarsinnaapput.

Aaqqissuussineq suleriaatsillu

Ini atuartitsiviusoq imatut aaqqissorneqassaaq, atuartut imminnut isigisinnaangorlugit suleqatigiissinnaangorlugillu. Nerriviit katiterneqassapput, eqimattakkaarluni suliffiusinnaangorlugit imaluunniit "sullivittut" titartaanermi, qiortaanermi, atuarnermi allannermilu, atorneqarsinnaangorlugit. Atuartut, natermi nikerarsinnaanissaminnut taamaaliornerminnilu oqaloqatigiissinnaanissaminnut, inissaqartinneqassapput.

Marlukkaarluni suliaqarneq

Marlukkaarluni suliaqarnerup atuartut, isumassarsiaminnik nalunngisaminnillu avitseqatigiinnissamut, eqqarsaatnik misigissutsinillu assersuussinissamut piginnaasaminnillu akunnerminni avitseqatigiinnissamut, periarfissittarpai. Atuartut ilikkassavaat, ilinniartitsisumiinnaanngitsoq ilikkagaqarsinnaallutik. Atuaqatinik suleqateqarneq ilikkarniarnermi periusissaavoq pingaaruteqartoq.

Eqimattakkaarluni suliaqarneq

Eqimattakkaarluni suliaqarnermi atuartut oqaloqatigiinnissamut – attaveqatigiinnissamut - periarfissinneqartarput. Eqimattakkaarluni ingerlatat pitsaasut ilagaat, isiginnaartitsisuusaarneq. Isiginnaartitsisuusaarnermi, inuk allaasuusaarneq ingerlanneqartarpoq taamaaliornermilu oqaatsit, pisumut aalajangersimasumut atassuteqartut, atorneqartarput. Isiginnaartitsisuusaarnermi, oqaatsit pisunut assigiinngitsunut attuumassuteqartillugit, sungiusarneqarsinnaasarpur.

Allamiut oqaasiinik oqalunniarnermi, atuartut oqaaseqarniarnermi naammattumik piffissaqartinneqartarnissaat, pingaaruteqarpoq. Ingammik – aallartinissarniarnermi – atuartut, oqaatsit ilusaannik atorneqartarnerinillu, "isiginnaartitsilinnginnerminni", sungiusarnissaannut periarfissinneqartassapput. Atuartut qanoq oqaaseqarnissaminnut assersuutinik tusartinneqaaqartassapput.

Eqimattakkaarluni suliaqartarneq, allagaqarnikkut suliaqarnernut assigiinngitsunut, atussallugu piukkunnaateqarpoq. Atuartut arlallit suliamut tunngasunik tunniussaqaarsinnaasarnerat, imariisaasunut, oqaatsit eqqortumik atorneqarnerinut atuartumullu namminermit, ineriartuutaasarpur.

Atuaqatigiinnik atuartitsineq

Pisamut eqqaaqqaakkanik allattuineq, ilinniartitsisup akunnermiliunneratigut, taamaaliornermilu pisap aalajangersimasup aallaavigineqarneratigut atuartullu eqqarsaataannik isumassarsiaannillu amerlanerpaanik pissarsiviginiarnerisigut aammalu atuartut tamakkerlugit peqataatinnerisigut, ingerlatassaavoq.

Atuaqatigiinnik atuartitsineq, atuartunik tamarmiutitsilluni ataatsimoortitsillunilu paasisutis-siinnermi ilitsersuinermilu, atorneqarsinnaavoq.

Atuaqatigiinnik atuartitsineq aamma atorneqarsinnaavoq, eqimattakkaarluni marlukkaarluni-luunniit sulilinnginnermi, paasisutissanik tunioraniarnermi, imaluunniit atorneqarsinnaavoq ilinniartitsisoq atuartut nalunngileriigaannik paasiniagaqassappat.

Atuartsinissamik piareersaasiortarnermi eqqarsaatissat

Oqaatsinik atuartitsineq, atuortoqatigiiaat akornanni oqaatsinik ilikkarniakkanik atugaqarnermik tunngaveqartoq, imatut aaqqissuunneqassaaq, atuaqatigiiaat tamaasa, immikkoortut aalajangersimasut iluanni, ilikkarniakkaminnik suliaqartinneqarnerisigut aammalu ilikkagassatut anguniakkanik assigiissunik, assigiinngitsunilli iliuuseqarnikkut, ilikkartinniarneqarnerisigut. Taamaalil-luni, taamatut immikkoortiterineq isumaqarpoq, atuartut tamarmik immikkut, piginnaasatik pisa-riaqartitatillu tunngavigalugit, suliaqartinneqassasut.

Ilikkagassatut anguniagassat eqqarsaatigineqartut akornanni, atuartut angusaqarnissaannik siunertaqartumik, atuartitsinermik ingerlatsinissamik piareersaateqarnermi, atuartunut suliarititassat, oqaatsit pillugit suliassat, immikkoortuni sorliit sammineqassanersut, allakkiat atortussallu sorliit atorneqassanersut atuartitsinermilu atortorineqartussat allat suut atorneqassanersut, naatsorsuutigalugit qissimigaarneqassapput.

Piginnaassutsit sorliit atuartut suliaqarnerminni sungiusartarneraat, eqqarsaasorsorfigineqassapput, soorlu eqqarsaasorsorfigineqassapput atuartut paasiniagaqassanersut imaluunniit namminneq isumartik pillugu oqaatiginiagaqassanersut taamaaliornerlu oqaluttariarsorluni allattariarsorluniluunniit ingerlanneqassanersoq. Sianigineqassaaq piginnaassuseq pigiliutsinniagaq atuartunit piginnaassutsit pigiliussaareersimanersoq taamaattoqarpallu eqqarsaasorsorfigineqassaaq, piginnaassuseq nutaamik imaqartillugu, angusaqarniarnermi ilikkagassatut anguniagassamat nutaamut atorneqassanersoq.

Suliat ippinnanngitsumik, samminiakkanut immikkoortukkaanut allakkiatullu sammisassanut, ataqatigiissinneqassapput, samminiakkallu tunngavigalugit atuartunik agguataarinnessinnaanissaq periarfissaqartinneqassaaq. Tamanna ingerlanneqassaaq, atuartut piginnaassusaasa pisariaqartitaasalu assigiinngissusaannik tunngaveqarluni assigiinngisitaartunik, ilikkagassatullu anguniagassani piginnaassutsinik piunasaqaataasunik angusitinniarlugit, suliaqartinnerisigut.

Oqaatsit pillugit suliaqarniarluni piareersarnermi, nalilersorneqassaaq, oqaatsini pissutsit sorliit silattuutsinniarneqassanersut sungiusartinniarneqassanersullu. Assersuutigalugu nalilersorneqassapput, oqaatsinik ataasiakkaanik pigiliussiniartoqassanersoq imaluunniit oqaaseqatigiit allakkiallu ilusilersorneqarnerannut malittarisassanik sammisaqartoqassanersoq. Oqaatsit imariisaannik qinikkanik sungiusagaqarnissaq aqqissuunneqassaaq, taamaaliornerlu, oqaatsit pissusisamisoorlumik ataqatigiinnerannut sungiusarnermi, ilaatinneqassaaq. Tamatumunnga ilanngullugu, atuartut ataasiakkaat eqimattakkaalluunniit, suliamittut ajornartorsiutigisaminnik sungiusarinnissaminnut, periarfissinneqassapput.

Ilikkagassatut anguniagassat akornanni, samminiakkat tunngavigalugit qulequttanik allatanillu najoqqutassanik, atuartut piginnaassuseriligassaminnik angusiniarnerminni tunngavigisinnaasaattut tulluuttunik, toqqaasoqartassaaq. Sammisassat tamakku allataasinnaapput, ilinniartitsisut oqaluuserisarinnaavaat, immiussaasinnaapput, video-sinnaallutik imaluunniit assiliaasinnaapput atortussaasinnaallutilluunniit tigussaasut. Sammisassat allakkialluunniit, atuartut sunik paasiqarniarnerannik sunaluunniit pillugu oqaatiginnissinnaanissaminnut ilikkagaqarnerannik tunngaveqarluni toqqartorneqartassapput eqqarsaatigineqassaarlu sammisassaaq pisorluunniit, atuartunit nalunngeriigaanersoq imaluunniit allakkiq oqaatsinik nutaanik amerlasuunik ikittunilluunniit imaqarnersoq. Allakkiat assigiinngitsut assigiinngitsumillu ajornassusillit, atuartunut arlalinnut, sammitinniarneqarneranni ajornassutsitigut immikkoortitaarinet periarfissinneqassaaq.

Atuartsinermi atortussat assigiinngitsunik ilusilersugaapput. Atortussat ilaat - soorlu naliginnaasumik allatat imaluunniit suliaq pillugu immikkut allaatigisat – imaqarnertik pillugu atortussiaapput tamakkualu annertunerusutigit silarsuaq eqqartorpaat taamaaliornermikkullu ulluinnaarpaartumik oqaatsinik atuillutik. Suleriaasissamat tunngasunik atortussiaarpoq tamakkualu ilinniartitsinermi, atuartut nalunngisaannik piginnaasaannillu qaffakaatitsiniutitut, atorneqarsinnaapput taamaaliornermilu atuartut suliassaminnut, tamatumunngalu tunngatillugu qanoq suleriaasissaminnut, iseriartuaartinneqassapput. Tamakkua avataatigit atortussat paasissutissarsiffiussaasut piupput soorlu ordbog-it, iikkamat nivinngartakkat oqaasilerinermi tigulaariffiussaasunik imaqartut, ordbog-it iikkamat nivinngartakkat imaluunniit nivinngartakkat allat paasissutissanik allanik imallit tamakkualu tassaapput atuartup oqaatsit pillugit sulinerani ikiorsiissutaasinnaasut.

Atortussanik Internet-imiit aallertoqassatillugu pingaartuuvoq ilinniartitsisup aqutsinissaa. Ilinniartitsisup web-imi qupperakkat nassaareersimasariaqarpai nasaanilu naqitereersimasa-riarlugit atuartunullu sulinermi atugassanngorlugit assiliortoreersimasariaqarlugit.

Siunertamut pingaartuuvoq atuartut qajannaatsumik suliaminnut katersuiveqartinneqarnissaat tasanimi atuartut titartakkatik, allakkatut suliatik, qiortaanikkut assilialiatik, plastik-inik oqaat-sinik naqitaaralianik ilioraavitik suliatillu allat, katersuiffeqartissinnaassavaat. Sulianik katersuif-fik taanna aamma atuarfiup atuartut angerlarsimaffiunik suleqateqarnerani atortussatsialaalluni tunngavissaavoq aammalu atuartut angajoqqaaminnut, atuarfimmi suliatik pillugit, oqaloqatigin-nissuteqartarsinnaanerannut nalinginnaasunut aallaaviusarsinnaalluni.

Ilikkagassatut pilersaarutit ator neqarnissaannut ilitersuut

Ilikkagassatut pilersaarusiaq ammukaartunngorlugit sisamanut immikkoortiterlugu, ataani taku-neqarsinnaasutut, inississorneqarsimavoq

<i>Ilikkagassatut anguniagassat</i>	<i>Atuartitsinissamut siunnersuutit</i>		<i>Naliliinissamut siunnersuutit</i>	<i>Atortussatut siunnersuutit</i>
Imm. 1-imiit 4-imut			Imm. 1-imiit 4-imut	
Immikkoortumi uani atuartitsissutissami pinn-gitsoorani ilikkagassatut anguniagassat immik-koortunut sisamanngor-lugit tulleriiaarneqassap-put <ul style="list-style-type: none"> • Atassuteqaqatigiittarneq • Paasissutissanik kater-sineq • Kulturi inuuniarnermilu atugarisat • Aaqqissuulluakkamik oqaatsinik suliaqarneq oqaasertaarniarnerlu 	Immikkoortumi uani atuartitsinermi suliaassaa-sinnaasunut, - ingerlatsi-nernut, - periaatsinullu siunnersuutit nalunaar-sorneqassapput, taakkua-lu ilikkagassatut angu-niagassanut ataasiakkaa-nut ilikkagassatullu an-guniagassanut immik-koortukkaartunut tunnga-tinneqassapput. Siunner-suutit ilikkagassatut anguniagassat anguniar-lugit qanoq ingerlatsiso-qarsinnaanerani assersuutaapput siunnersuu-taannaallutillu.	o o	o o	Immikkoortumi uani ilinniartitsinermi atortus-saasinnaasunik siunner-suutinik allattuisoqas-saaq – tamatumani eq-qarsaatigineqarput ator-tussat atuartunit ator-neqarsinnaasut ilinniartitsi-sumillu ator neqarsinnaa-sutut siunnersuutit. Siunnersuutit, atortussat sorliit sulinermi ator-neqarsinnaanerani, ilitser-suutaannaapput.

Iikkagassatut anguniagassat

Iikkagassatut anguniagassat, atuarfimmi atuartsissutini atuartsissutinilu qanitariissuni alloriarfiit siunertaat aamma atuartsissutit siunertaat kiisalu ilikkagassatut anguniagassat pillugit Namminersornerullutik Oqartussat nalunaarutaanni, allassimapput. Taamaalilluni ilikkagassatut anguniagassat, alloriarfiit atuartsissutissallu siunertaattut, nuna tamakkerlugu atuartsissarnissap imarisaanik pinngitsoorani malitassatut Naalakkersuisunit aalajangersagaapput.

Iikkagassatut anguniagassat atuartsinermi imaritikkumasanik toqqartuinermi aallaaviususaapput, taamatullu atuartsinermi atuartut pissarsiarisartagaasa nalilersorneqartarnerinut aallaaviusussaallutik.

Iikkagassatut anguniagassat alloriarfimmi pineqartumi angusassatut nalunaarneqarsimapput oqaaseqatigiinnullu naggataarutaasunut: ”*Nukarliit atuarfianni atuartitaareernerminni naatsorsuutigineqarpoq atuartut*”-nut, inaarutaassallutik.

Alloriarfinni tamani ilikkagassatut anguniagassat sisamanngorlugit immikkoortiterneqarsimapput:

- Attaveqatigiittarneq
- Paasissutissanik katersineq
- Kulturimi inuuniarnermilu atugassarititaasut
- Aaqqissuussamik oqaatsinik suliaqarneq oqaasertaarniarnerlu.

Immikkoortut immikkuullarilluinnartutut immikkoortuarakkaanngillat, atuartsissutissalli pineqarnerani, imarisaasa tamarmiusut assigiinngitsunit aallaaveqarluni qimerloorneqarsinnaaneraniq imaqarsinnaanerani, paasinnittariaqarnertut isigisariaqarlutik. Taamaattumik immikkoortut taamatut tulleriaarneqarsimanerisa ersersinngilaat, tulleriarineq tamanna atuartsissummut pingaarnersiunerusoq imaluunniit ersersinneqanngilaq atuartsissutissap ingerlanneqarnissaanik tulleriarineq; ingerlaavartumik ilikkagassatut anguniagassat tulluuttut tunngavigalugit, immikkoortullu arlallit kallarlugit, atuartsissutissamullu ataatsimut isiginnilluni, atuartsineq ingerlanneqartuassaaq pissusissamisoortuussaarluni immikkoortunit assigiinngitsunit arlalinniit ilikkagassatut anguniagassanik katiterilluni tunngaveqarlunilu atuartsinissamut ingerlatsinissamik piareersaasiortoqartassappat. (takuuk malinnaatitami C3-mi atuartsinermi ingerlatsinissamut assersuusiaq).

Aammattaq immikkoortut iluanni ilikkagassatut anguniagassat taamatut tulleriaarneqarsimanerini ersersinniarneqanngilaq, tulleriarinermi taamaattumi, atuartsissummut pingaarnersiunerartoq imaluunniit ersersinniarneqanngilaq, atuartsissutissami ajornarsartuaartsinissaq. Ilinniartitsisup nammineerluni qinigassaraa, piffissami ingerlatsiviusumi atuartut pisariaqartitaat soqutigisaallu aallaavigalugit, oqimaatigiissaarinissani tulleriarinissanilu.

Attaveqatigiittarneq

Oqaatsinik ilikkartitsiniarnermi inunnik allanik oqaatsitigut attaveqateqarumaneq tunngaviusarpoq. Attaveqatigiittarneq, ikinngutitaarniarnermi taakkuninngalu ataqateqartuarumanermik ineriartortitsinermi, isumassarsianik isummanillu avitseqatigiittarnerni qanorlu iliuuseqartarnermik piviusunngortiterinermi, atorneqartarpoq.

Immikkoortorta: tusarnaarnermi, atuarnermi, oqalunnermi, allannermi, qimerluugaqarsinnaanermi namminerlu oqaatsitigut allagaqarnikkullu saqqummiisinnaanermi piginnaasassanik assigiinngitsunik, ilikkagassatut anguniagassanik imaqarpoq.

Oqaatsit atugaasartut ilikkarniarneqarnissaat pingaaruteqartinneqarpoq aammalu ilikkarniarnermi periartaatsit assigiinngitsut atorneqarnissaat pingaaruteqartinneqarluni.

Paasissutissanik katersineq

Paasissutissat silarsuarmit tamarmeersut amerliartuinnarnerisa pisariaqartilluinnarpaat, atuartut paasissutissat aallaaveqarfippiaanniit (assersuutigalugu internet-ikkut, fjernsyn-ikkut radiukkullu aallakaatitatigut, aviisitigut sapaatilluunniit akunnikkaartumik atuagassanik saqqummersittakka-tigut, piseqqusaarutitigut nalunaarutiliatigulluunniit, imarisanik nalunaarsuutitigut tulleriiaari-nikkulluunniit nalunaarsuutitigut) oqaatsinillu suliaqarnerminnut isumaqartumik tunngavigisassa-tut atorsinnaasaminnik kiisalu pisariaqartillugillu soqutigisaminnik, paasissutissanik pissarsiniar-tarnermikkut piginnaanerminnik paasinnaannanerminnillu ineriartortitsinissaat.

Kulturimi inuuniarnermilu atugassarititaasut

Atuartut nammineq kulturimik allallu kulturiisa assigiinngissutaannik assigiissutaannillu misis-sugaqarnissaminnut periarfissaqartinneqartariaqarput taamaaliornermikkut allanik paasinnaannanertik ineriartortinniarlugu namminnerlu kulturimik sutigut pingaassusaa paasisaqarfigniar-lugu.

Aaqqissuussamik oqaatsinik suliaqarneq oqaatsinillu pigiliussiniarneq.

Atuartut, allanik atassuteqarniarnerminni piginnaassutsiminnik ineriartortitsinerminnut ikor-fartuutit oqaluttariarsornikkut allattariarsornikkullu sakkussaminnik pissarsissapput taamaa-liornermikkut, sianissuseqartumik, oqaatsit pissusaannik suliaqarsinnaassagamik.

Atuartitsinissamut siunnersuutit

Ilikkagassatut anguniagassanut tamanut atuartitsinissamut siunnersuutinik arlalinnik saqqum-miussiniartoqarsimavoq, ilaatigullu atuartitsinissamik siunnersuutinik ataatsimut isiginninneru-sunik allaatigisaqartoqarsimalluni. Taamaaliornermi siunertaavoq, siunnersuutit ataasiakkaat isumassanik iliusissanillu tigussaasunik imaqartut, assingusutigut allanilli imaqartunik suliaqar-nermi, isumassarsisitsinnaallutillu suleriaasissanik ilitersuutaasinnaassasut taamaaliornermi atuartut suleriaatsinik taamaattunik sungiussereersimassammata taamaattumillu oqaatsitigut nu-taasunik imarisaasut sulinerminni aallunnerusinnaassammattigit.

Naliliinissamut siunnersuutit

Naliliinermi periusissatut siunnersuutaasut, anguniagassanut ataasiakkaanut, atassuteqarluinnar-put, naliliinermilu periusaasartut assigiinngitsut tikkuartorniarneqarsimapput: ilinniartitsisup malugisartagai, atuartut, imminnut akunnerminnilu, naliliinerat, atuartut ilinniartitsisuminnut nalunaarutigisartagaat il.il.. Naliliinermi siunertarineqarpoq, atuartut ilikkagassatut anguniagas-satut pineqartunik qanoq annertutigisumik angusimanerannik, naliliinissaq isumagineqanngilar-lu, atuartut ataasiakkaat piginnaasaasa, atuartunut allanut naleqqiullugit, qanoq ittuuneri naliler-sorneqartassasut.

Atortussatut siunnersuutit

Atuartitsinermi atortussatut siunnersuutaasut tassaapput atortussat Pilersuiffiup toqqorsivianiittu-tut nalunaarsorneqarsimasut, Pilersuiffimmi ataatsimut katersugaateqarfimmiit atortussat (atuar-finni atuakka qinnutissiat nalunaarsorneqarfiat) atortussallu atuarfiup atorniartarfiani pigineqar-tartut allallu atuarfiup avataani pissarsiarineqarsinnaasut.

Kalaallit Nunaanni saqqummersinneqarsimasut pisariaqartitat tamarnik ilanngunniarneqar-simapput. Tamatumunnga ilanngullugu erseqqissarneqassaaq atortussat toqqartorneqarnerini saqqummersitanik ataasiakkaanik pitsaassusilersuilluni nalilersuisoqarsimanngimmat. Atortussa-tut nalunaarsorneqarsimasut taamaalillutik atortussat atorneqarsinnaasutut ilusilikkatut naliler-neqarsimapput, taamatullu nalunaarsuisimaneq, saqqummersitap saqqummersitanut allanut na-leqqiullugu pitsaaneruneranik, naliliinerunngilaq.

Taamaattumik atortussatut nalunaarsorneqarsimasut tamakkiisutut isigineqassanngillat tamannalu tunngavigalugu atuarfiit ilinniartitsisullu kajumissaarneqarput ingerlaavartumik nammineerlutik atortussanik ujarlertaqqullugit, taamaaliornermikkut atuarfiup atuartitsissutissamut atortussaatai nutarterneqartuaannartooqqullugit.

Malinnaatitat

Ilikkagassatut pilersaarummut malinnaatitat makkuupput:

C1: Pilersuiffimmi toqqorsiviup atuagaataatut nalunaarsorneqarsimasut tamarmik allattorsimaffiat.

C2: Nalunaarsuiffik oqaatsinik oqaluutaasinnaasutut pissusilinnik atorneqarsinnaasunik siunnersuuteqarfiusoq minnerpaamillu oqaasiutitut atorsinnaasatut pigiliussimasassat nalunaarsorneqarnerat ukiunut atuarfiusunut immikkoortitigaq.

C3: Atuartitsinissamik ingerlatsinissatut siunnersuut immikkoortortani sisamani tamani ilikkagassatut anguniagassatut toqqakkanut aalajangersimasunut tunngatitaq.

Alloriarfinni pingasuusuni tamani qallunaat oqaasiinik atuartitsinermi ilik-kagassatut anguniagassat

Atuartut nukarlerni atuarnerninik naammassinninneranni naatsorsuutigineqarpoq	Atuartut akullerni atuarnerninnik naammassinninneranni naatsorsuutigineqarpoq	Atuartut angajullerni atuarnerninnik naammassinninneranni naatsorsuutigineqarpoq
Attaveqatigiittarneq		
<ul style="list-style-type: none"> • atuartitsinermi qallunaatut oqalufiusumi peqataasinnaassasut • atuartitsinermi ilinniartitsisup innersuutaanik paasiuminartumillu nassuiaataanik malinnaasinnaassasut • nuannarisaminnik nuanniigisaminillu aamma soqutigisaminnik oqaatiginnissasut • qallunaatut oqalulluni saqqummiussat allaatigisallu annikitsut oqaatsit atornagit oqaatiginneriat-sinut, soorlu assitalersuinerlut aamma ussersornernut nuutsitsisinnaassasut • oqaaseqatigiit naatsut atorlugit oqaluttuarnerit atuffassinerillu assitalersuinnikkut allatullu oqaasertaqanngitsunik oqaatiginnissutinik takussutissartallit malinnaaffigisinnaassagaat • paasissutissat nalunaarutillu tunngavillit paasiuminartumillu oqaasertallit ingerlateqqissinnaassagaat • atuartitsinermi, atuarfimmi aammattaarlu ulluinnarni pissutsit piviusut pillugit apeqqusiinnaassasut apeqqutinillu akisinnaassallutik • inuit, uumasut, atortut, pisimasut sumiiffiillu ilisimaarisatik assitalersuinerit allallu oqaasertaqanngitsumik saqqummiinerit iluaqutiga-lugit taaguusersorsinnaassagaat oqaluttuarisinnaassagaallu • oqaatsit ataasiakkaat oqaaseqatigiil-lu naatsut allassinnaallugillu atuar-sinnaassagaat 	<ul style="list-style-type: none"> • qallunaat oqaasii kisiisa atorlugit atuartitsinerup iluani peqataasinnaassasut • oqaloqatigiinnerup ingerlarnganik aamma qulequttap ilisimariikkap oqaluttuarineqarnerani sammineqartup imarisamigut pingaarnersaa paasisinnaassagaat, aamma paasin-ninertik itisilerniarlugu ersarissar-niarlugulu sammineqartumut at-tuumassuteqartunik apersorsinnaassasut • atuartitsinermi atuaqatinik suleqa-teqarnermi nalinginnaasumillu oqa-loqataassasut • allaaserisat, atuakkat atuagassiallu ukiuminnut naleqquttut atuarsin-naassagaat, imarisaasa pingaarner-saat paasisinnaassagaat nassuiar-sinnaassagaallu • qulequtaq isumaqatigiissutigeriigaq pillugu takussutissanik allatullu oqaatsit atornagit saqqummiinerit tapertaralugit paasissutissanik saq-qummiinnaallutillu ingerlatitseq-qissinnaassasut • misigissutsiminnik, qimerluukka-minnik, nalilersuutiminnik isum-maminnillu oqaatiginnissinnaassa-sut kiisalu isummaminnik, soquti-gisaminnik nalinginnaasumillu oqa-loqatigiinerni naatsunillu nalingin-naasumik allatanik assigiinngitsu-nik tunngavilersuisinnaassasut • allaaserisanut assigiinngitsunut tunngatillugu ass. takorluuilluni, assitalersuilluni, isiginnaagassior-luni il.il., inuttut namminneq eqaat-sumillu ersersitsinnaassasut 	<ul style="list-style-type: none"> • inuttut soqutigisat tunngavigalugit isumassarsianik eqqarsaatinillu saqqummiussillutik immersoqati-giissinnaassasut aamma sammisat soqutiginarlut pillugit oqallinner-mut peqataasinnaassasut • oqaluttariarsornikkut allattariarsor-nikkullu, soorlu oqallissaarusiami atuartartullu allagaanni, inuttut isummersuutitut tunuliaquttanik ilisimasanik tunngavinnillu oqaati-ginnissinnaassasut • allatat assigiinngitsut isiginnarsin-naassagaat, tusarnaarsinnaassagaat aamma atuarsinnaassagaat nammi-nersorlutillu saqqummiussinermin-ut, soorlu naalisakkat, nalunaaru-siat, qarasaasiakkut nittartagaliat videoliillu, aallaavittut atorsinnaas-sagaat • ulluinnarni pisartuni qallunaat oqaasiinik nattaqqallissaaratik atui-sinnaassasut

Paasissutissanik katersineq

• allatani aalajangersimasuni ilisimasaminni assigiinngitsuni paasissutissanik nassaarsinnaassasut• paasissutissanik katersineq siunertaralugu apeqquilliisinnaassasut	• qallunaatut oqaasilinni ujarlerfiit, soorlu allaaserisat naqitat, tusagsiutit elektroniskiusut il.il., paasissutissanik pissarsiorfigisinnaassagaat• paasissutissat sammisamut isumaqatigiissutigisamut ersarissaataasinnaasut nassaarsinnaassagaat, immikkoortitersinnaassagaat ataqatigiissaarsinnaassagaallu• apeqqarissaarnermik allatullu aper-suinikkut misissuineramik pilersaarusiorsinnaassasut taakkunanilu paasissutissat pissarsiatik qulequttanik isumaqatigiissutaareersunik suliaqarnerminni atorsinnaassagaat.	• paasissutissiivinni piviusuni assigiinngitsuni, soorlu atuakkani, atuagassiani internetsimilu, sammissaq aalajangersimasoq pillugu paasissutissat tulluartut qallunaatut atuartitsinermi atuartitsissutinilu allani atugassatik ugartorsinnaassagaat, toqqartuiffigisinnaassagaat atorsinnaassagaallu

Atuartut nukarlerni atuarnerminnik naammassinninneranni naatsorsuutigineqarpoq	Atuartut akullerni atuarnerminnik naammassinninneranni naatsorsuutigineqarpoq	Atuartut angajullerni atuarnerminnik naammassinninneranni naatsorsuutigineqarpoq
Kulturimi inuuniarnermilu atugassarititaasut		
<ul style="list-style-type: none"> • kalaallit qallunaallu oqaasiisa uluinnarni inuunerminni atugaaneri maluginiassagaat • kalaallit qallunaallu ulluinnarni naliuttunilu ileqqui maluginiassagaat nassuiarsinnaallugillu • qallunaat meerartaasa allatat uluinnarni atugaasa ilaat ilisimassagaat • allatat saqqummersitalu qallunaat tusagassiuutaanneersut ukiuminnut naleqquttut isiginnaarlugit, tusarnaarlugit ilaatigullu atuarlugit sammisassagaat • qallunaat meeqqanut erinarsuusiat, naggateqatigiiaat taalluartaagasiaallu nutaanerusut qanganisaanerusullu ilikkarsimassagaat 	<ul style="list-style-type: none"> • qallunaat oqaasii atorlugit allaaserisat tusagassiuutinilu saqqummersitat ukiuminnut naleqquttut isiginnaarnikkut, tusarnaarnikkut atuar-nikkullu sammisinnaassagaat • Qallunaat Nunaanni nunanilu allani meeqqat ukioqatigisamik inuuniarnermikkut atugarisaat soqutigisaallu pillugit suliaqarsimassasut • qallunaatut oqaasillinnut inuusuttunut, filminut nipilersornernullu kulturinut timersornernullu imaluunniit inunnet allanut tusaamasanut sinniisuusut ilisimasaqarfigalugillu sammisimassagaat. 	<ul style="list-style-type: none"> • Kalaallit Nunaanni, Qallunaat Nunaanni nunanilu allani pissutsit pillugit qallunaat oqaasii atorlugit tusagassiuutit saqqummersitaat allatallu piviusut isiginnaassagaat, tusarnaassagaat aamma atuassagaat
Aaqqissuussamik oqaatsinik suliaqarneq oqaatsinillu pigiliussiniarneq		
<ul style="list-style-type: none"> • qallunaatut atuartitsinermi atuartitsiner-nilu allani suliassani sammissan-nilu oqaasertusarneq oqariartaaseqarnerlu ineriartortissimassagaat • qallunaatut taaseriaatsit ilisarnaataasa pingaarnersaat ilisimaarissagaat aamma qallunaatut kalaallisul-lu nipinik atuerisa allaatsillu assigiinngissusaasa assigiiffiisalu pingaarnersaat malussariffigissagaat • uiguutit inissisimanerinnut piffissal-ersuutinullu oqaatiginnittarnerit assigiinngitsuusut malugissagaat • allamiut oqaasiinik ilinniarnermut attaveqatiginnermullu periutsit naleqquttumik atussagaat aamma qallunaatut atuartitsinermi sammi-sani atuaqatit suleqatigissagaat 	<ul style="list-style-type: none"> • allatat assigiinngitsunik suussusillit sannaasa oqaatsinillu atuerisa qi-merloornerini paasisutissat maluginiassagaat aamma allatami eqqar-saat tunngaviusoq siunertaalu ilisa-risinnaassagaat • ordbogit allallu paasisutissarsior-fissatut atortussiat ukiuminnut naleqquttut atorsinnaassagaat • atukkaminnik oqaaseqqortussuser-tik annertusarniarlugu eqqummaa-rissumik aaqqissuussaasumillu sul-lisuteqassasut • oqaaseqatigiit sannaanni oqaatsillu immikkoortuini inatsisit pingaarne-rit atuuffii allannortinneqartarneri-lu ilisimallugillu atorsinnaassagaat • kukkuneqanngitsumik allannermi killiffilersuinermilu inatsisit pin-gaarnerit ilisimallugillu atorsin-naassagaat • namminneq oqaatsit atukkatik tunngavilersorsinnaassagaat alla-nullu siunnersuuteqarsinnaassallu-tik, ass. allannerup ineriartortinne-rani • ilinniarnermi attaveqateqarnermi-lu periutsinik atuisinnaassasut • inuit akornanni pissutsini assigiinngitsuni oqaatsinik oqaloqatigisamut naleqquttunik atuisinnaassasut 	<ul style="list-style-type: none"> • oqaaseqatigiit katiterneqarnerisa inississorneri kiisalu killiffilersuutit kukkuneqanngitsumillu allanneq ilisimaaralugit suliarisinnaassagaat • oqaaseqatigiit sannaanni oqaatsit immikkoortut atuuffii sammisinn-naassagaat • pisuni assigiinngitsuni, ilaatigut oqaluinnarnermi allannermilu oqaatsit, eqqoqqissaartumik / na-linginnaasumik oqalunneq, oqaatsi-nik tulluurtumik atuneq ilisimallu-gulu atorsinnaassagaat • allatat assigiinngitsut sannamikkut imarisamikkullu assigiinngissusaat pingaarnerit immikkoortissinnaas-sagaat aamma allatani eqqarsaat pingaarneq siunertarlu ilisarisin-naassagaat • atuarnermi periutsit assigiinngitsut, isumaqartillugu: sukkasuumik, ima-siuilluni, peqqissaartumik atuarneq misigisaqarniarlunilu atuarneq, atorsinnaassagaat

*Qallunaat oqaasiinik atuartitsinermi
ilikkagassatut pilersaarutit*

*B: Ilikkagassatut anguniagassat aamma
atuartitsinissamut, naliliinissamut atortussatullu
siunnersuutit*

Attaveqatigiittarneq	
Iikkagassatut angniagassat	Atuartsinissamat siunnersuutit
<ul style="list-style-type: none"> • atuartsinermi qallunaatut oqalufiusumi peqataasinnaassasut • atuartsinermi ilinniartitsisup innersuutaanik paasiu-minartumillu nassuiaataanik malinnaasinnaassasut 	<p>Ilinniartitsisoq sapinngisamik qallunaatut oqaluttariaqarpoq aammalu kiinni, timini, inuusat allallu atortoralugit oqaatiginiakkami isumaa ersersinniassallugu. Oqaatsit qallunaatut paasiuminartuusapput piviusorpalaartuussallutilu.</p> <ul style="list-style-type: none"> • Atuaqatigiit ataatsikkut oqaatigisartagassaat - oqaatigisassat nutaat amerlanerpaamik pingasukkaarlugit - titartaganngorlugit nivinngaatiterlugit atuartsinissutigineqassapput. Siullermik ilinniartitsisup oqaatsit taasassavai, atuartut ataatsikkoorlutik issuartassavaat kingornalu ataasiakkaarlutik. (<i>Kumorn - kutaa - ingigit - nikuigit - erinarsussaagut? - allattarfissualiarit - -mukarit (ikunnarit) - qalipaait qaqissigit il.il.</i>) • Atuartut eqimattakkaanut agguarneqassapput, taakkunani nikittaallutik ”ilinniartitsisuussapput” oqaatigisartagassallu sungiusakkatik atussavaat. Alloriarfiup ingerlanerani ulluinnarni inuunermi atuarnermilu oqariaatsit arlallit atuartut ukiuvinut naleqquttut atorneqariartuaalissapput aammalu titartakkat assiliartallu naatsunik oqaasertalersukkat atuartut oqariaatsinik ilikkariartornerat ilutugalugu taarserneqartassallutik. <p>Oqaloqatigiinnerit isiginnaartitsisuusaarnerillu oqaatsit atorlugit sammisaqartitsinissanut naleqqulluarput,</p> <ul style="list-style-type: none"> - kinaassusersiutit siulliat aappaallu atorlugit atuartut oqaluttassammata (Allatat kinaassusersiutit pingajuanniinnerusarmata) - atuartut aperinissartik akinissartillu ilinniassammassuk - oqaaseqatigiit ilivitsut naatsullu atornissaat ilinniassammassuk taakkunungalu naleqquttumik iliuuseqartassallutik - oqaatsit kisiisa atortassanngilaat, kisianni oqaatsit taanerini periutsit ilaasut allat aamma atortassavaat: nipip qataassusia qatitussusialuunniit, oqaatsit sukut naqissusemnessaat, oqaatsit erinaat, taattup isikkua il.il. <ul style="list-style-type: none"> • Atuartut tamarmik ataasiakkaarlutik peq sunaluunniit - qallunaatut oqaaseqartitartik - kaasarfimminnut toqussavaat. Atuartut marlukkaarlutik imminnut aperisassapput: <ul style="list-style-type: none"> - <i>Suna kaasarfimmioraajuk?</i> - <i>Eqqoriaruk</i> - <i>Immaqa...?</i> - <i>Naagga, tassaavoq</i> <p>Atuartut minutsini 5-ni inimi atuartsiviusumi angalaassapput angumerisinnaasatillu tamaasa oqaloqatiginiassallugit.</p> <p>Oqaloqatigiinnerit isiginnaartitsisuusaarnerillu alloriarfiup ingerlanerani ineriartortinneqassapput suut pereersut atuartullu pisut tiguartiffigisaat ilanngullugit. Atuartut oqaloqatigiissutigisasavaat isiginnaartitsisuusaarutigisassallugillu niuvernierneq, allakkerivilierneq, napparsimavilierneq allallu ulluinnarni pisartut.</p>
<ul style="list-style-type: none"> • nuannarisaminnik nuanniigisaminnillu aamma soqutigisaminnik oqaatiginnissasut 	<p>Sammisaq aalajangersimasooq sammineqassaaq, assersuutigalugu nerisassat mamarisannaakkallu, qalipaait nuannarinerpaasat, atisat, timersorneq aliikkusersuinerlu.</p> <ul style="list-style-type: none"> • Allaffissiat (plancher) angisuut marlunnut avitat atuartut - marlukkaarlutik eqimattakkaarlutilluunniit - nuannarisaminnik nuannarinngisaminnillu assiliartalersussavaat titartagartalersorlugillu. Oqaaseqatigiit:<i>nuannaraakka,nuannarinngilakka</i>, aallarmiutigisavaat sungiusarlugillu. Alloriarfiup ingerlanerani oqariaatsit arlallit ilinniassavaat, soorlu: <i>Nuannerpoq - qasunarpoq (nuanninngilaq) - pissanganarpoq.</i>
<ul style="list-style-type: none"> • qallunaatut oqaluluni saqqummius-sanik allaatigisanil-lu annikitsunik oqaatsit atornagit oqaatiginneriaatsinut, ass. assitalersuinernut aamma ussersornernut, nuutsissinnaassagaat 	<ul style="list-style-type: none"> • Titartagaq tungavigalugu ilinniartitsisoq oqaatsinik oqariaatsinillu atuartut ilisimasaannik taaguilluni allatsitsissaaq: <i>Illu titartaruk. Ataatsimik matoqarpoq pingasunillu igalaaqarluni. Illu aappaluttumik qalipaateqarpoq matualu qorsuulluni....</i> Alloriarfiup ingerlanerani suliaq taanna annertusitinneqassaaq soorlu oqariaatsit makku atorlugit: <i>talerpimmuut/ saamia-tungaani, ataani siornani...il.il.)</i> Aamma oqaatsit pissusilerissutit sammineqassapput, soorlu <i>Niviarsiaaraq annuttoq titartaruk. Kajortunik nujaqarpoq qorsunmillu iseqarluni.</i> • Atuartut pingasukkaassapput. Ilinniartitsisoq diktaateeqqamik allatsitsissaaq: <i>Uumasorujuk pingasunik niaqulik, pingasunik talilik pingasunillu niulik titartarsiuk.</i> Uumasorujuk atuartut titartassavaat.

Attaveqqaqatigiittarneq

Naliliinissanut siunnersuutit	Atortussatut siunnersuutit
<ul style="list-style-type: none"> • Ilinniartitsisup ilitsersuussutai atuartut paasinerat malinneraallu maluginiarsariuk. • ”Ilinniartitsisut” oqariaatsit sungiusakkatik tamaasa atorneraat atuaqataallu eqqortumik ilionersut maluginiakkit. • Atuartut tamarmik peqataanersut apperiaatsillu naleqquttut atorneraat maluginiarsariuk. 	<p>Atuakkat najoqqutarineqartut Pilersuiffik 2079-29 Trine Henriksen: Tema Dansk 2. klasse. Lærerens Håndbog med kopier 2079-29-03 Trine Henriksen: Tema Dansk i 2. klasse - Memory 2079-30 Trine Henriksen: Tema Dansk 3. klasse: Lærerens Håndbog med kopier 2079-30-03 Trine Juul: Tema Dansk i 3. klasse - Memory 2079-29-01 Trine Juul: Tema Dansk 2. og 3. klasse - cd med sange</p>
<ul style="list-style-type: none"> • Atuartut tamarmik plancheminneersunik pingasunik toqqaassapput oqaaseqatigiillu pingasut tamarmik tusaasinnaasaat paasisinnaasaallu oqaatigis-sallugit. 	<p>A3 pappiaqqat, qalipaait, peqarpat titartakkt kopiikkat, aviisit sap. ak. saqqummersartut piseqqusaarutillu assiliartaat qiortarneqarsinnaasut.</p>
<ul style="list-style-type: none"> • Atuartut titartagaat ilinniartitsisup titartagaanut assingukannissapput. • Timip pisatai eqqortumik amerlassusillit atuartut takutissavaat. 	<p>Pappiaqqat imaluunniit atuartut allat-tuiffii, qalipaait.</p>

Iikkagassatut anguniagassat	Atuartitsinissamut siunnersuutit
<ul style="list-style-type: none"> • oqaaseqatigiit naatsut atorlugit oqaluttuarnert atuffassinerillu as-sitalersuinikkut allatullu oqaasertaqanngitsunik oqaatiginnissutunik takussutissartallit malinnaaffigisinaassagaat 	<ul style="list-style-type: none"> • Atuartut nugaliliatut affartut inissillutik issiassapput. Oqaluttuaq ilinniartitsisup oqaluttuarissavaa: <i>Anders And (AA) pisuttuarpoq. - AA sumunnarpa? (Atuartut marluk tamanna takutissavaat). Nuannaarpoq, erinarsorpoq. - Suna erinarsorpaa? (Atuartut arlallit aperineqassapput siunnersuuteqassallutillu). Naagga erinarsunnigilaq...., erinarsorpoq.... (Tamarmik erinarsussapput). Ullaakkorsioreerpoq. - Suna ullaakkorsiutigaa? (Atuartut arlallit aperineqassapput). Naagga nerinngilaq, pannakaatorpoq. Kiap pannakaat mamarivai? AA-ip torulleq naapippaa. - Kina torullertut pisussinnaava? Torullip AA tiguvaa. Massakkut AA ikiussavarsi.</i> Atuartut tamarmik pimik sumilluunniit qeqqanut ilioqqaassapput (piiaat, aqerluusaq, nasaq, aqerluusaasivik il.il.). Atuartut eqimattakkaarlugit agguarneqassapput. Eqimattat tamarmik immikkut pinik pingasunik toqqaassapput maannalu minutsit 5 atorlugit oqaluttuap naaneramik oqaluttualiussapput, tassani oqaluttuarineqassaaq piit toqqaarneqartut pingasut atorlugit. AA qanoq ililluni torullimit aniguinersoq. Eqimattakkuutaat oqaluttuamik naggasiinertik oqaluttuarissavaat - oqaatsit atorlugit, oqaasertaqanngitsumik timi aalatillugu pissusilersorlutik ussersorlutillu. Oqaluttuami oqaatsit atorneqartut amerlasikkiartuarneqassapput, atuartut oqaatsinik atugaqarne-rulernerat ilutigalugu. Nammineq oqaluttualiorsinnaanngikkaanni, oqaluttualiat oqaluttualluunniit allat oqaluttuareqqinneqarsinnaapput. Pingaarnerpaavoq oqaluttuarnep nalaani atuartut suliaqartinneqarpata oqaluttuallu naammassinissaanut namminneq oqaatsinik atuisinnaassapata. • Ilinniartitsisoq oqaluttuassaaq, assit tulleriat atorlugit takutinneqartussamik. Oqaluttuaq naam-massippat atuartut eqimattakkaarlugit agguarneqassapput, eqimattallu tamarmik immikkut assilialtaliussanik tunineqassallutik. Eqimattakkuutaat assiliartat ilioqqaassavaat eqqortumik tulleriin-tilersorlugit. Assiliartat atuartunit qalipaasersorneqassapput nivinngarneqassallutillu, kingorna qalipaait apeqqutiginneqartassapput akissuteqarfigineqartassallutillu.
<ul style="list-style-type: none"> • paasissutissat nalunaarutillu tunngavillit paasiuminartumillu oqaasertalilit ingerlatseqqis-sinnaassagaat 	<p>Immaqa eqqumiiginarsinnaavoq atuartut imminnut apersoqqussagaanni inunntun tunngasunik, soorlu angajoqqaat aqqinik, qatanngutit amerlassusiinik il.il., taakkumi inoqutigiinnguummata tamakkulu pinngitsooratik ilisimaneqartarlutik.</p> <ul style="list-style-type: none"> • Atuartut allatut kinaassusisartik toqqaassavaat (Rambo, Aladdin, borgmesteri il.il.) Atuartut inummut tassunga tunngasunik imminnut apersussapput - ukiut, ilaqquttat, najukkat, suliffiit il.il. Kingorna apersuisup inuk ilisaritissavaa. • Atuartut marlukkaarlutik imminnut tunngasunik apersussapput, soorlu nerisassanik mamarinerpaasanik, timersuummik nuannarinerpaasanik il.il. Kingorna apersuisup inuk apersukkani ilisaritissavaa.
<ul style="list-style-type: none"> • atuartitsinermi, atuarfimmi aammattaarlu ulluinarni pissutsit piviusut pillugit apeqqusiinnaasasut apeqqutinillu akisinnaassallutik 	<ul style="list-style-type: none"> • Ullut tamarmik "ullorsiutinik" aallartinneqartassapput. Ulloq, qassinngornersor, ukiup qanoq ilinera, sila atuartullu qanoq innerinik ilinniartitsisoq apeqquteqartassaaq. Tamatuma ingerlanerani atuartut nikittaallutik ullorsiutit tigungmisassavaat. • Atuartut apersuutigisassaminnik annikitsunik piareersaassapput - oqaatsit apersuutit atorneqarsinnaasut aallartitsissutiginneqassapput - <i>kina, suna, sumi, qassit</i> - atuarfimmi, angerlarsimafimmi illoqarfimmiluunniit inunntun apersuutigisassat. Immiussissut atorneqassaaq. Suliassaq imatut aaqqissuunneqarsinnaavoq piffissap ingerlanerani suliarineqartussanngorlugu, atuartut taamaallaat marlukkaarlutik imaluunniit eqimattakkaarlutik apersuisassallutik.

Naliliinissanut siunnersuutit	Atortussatut siunnersuutit
<ul style="list-style-type: none"> • Eqimattakkuutaat oqaluttuaq naamassillugu oqaluttuarisinnaassavaat, qanoq pisoqarneranik tamarmik paasisinnaasaannik. • Assiliartat eqqortumik tulleriarlugit inissisimassapput. 	<p>Fotokopiit / atuakkanit assiliartalinnit assigisaannilluunniit assit allisit. Ataatsimoortut ataatsit eqimattanut tamanut agguanneqassapput. Qalipaait.</p>
<ul style="list-style-type: none"> • Maluginiarsariuk ilisarititsineq paasiuminarnersoq oqaaseqatigiillu ilivitsut atorneqarnersut paasissutissanullu naapertuunnersut. ”Rambomik ateqarpoq. Amerikami najugaqarpoq...” • Maluginiarsariuk ilisarititsineq paasiuminarnersoq oqaaseqatigiillu ilivitsut atorneqarnersut paasissutissanullu naapertuunnersut, assersuutigalugu ”Sofiemi ateqarpoq. Bøfsandwichit mamarai...” 	
<ul style="list-style-type: none"> • Maluginiarsariuk atuortoq paasiuminartumik, nipituumik erseqqissumillu ajungitsumillu taasisarluni oqalunnersoq. • Maluginiarsariuk bånd-ip imai paasiuminarnersut aammalu paasissutissat saqqummernersut. 	<p>Ullut tamaasa paasissutissat pissarsiat allattarfissuarmi aalajangersimasumik inissalimmi imaluunniit ni-vinngaavimmi allanneqartassapput titartarneqartassallutillu ullullu tamaasa nutarterneqartassallutik (taarserneqartassallutik).</p> <p>Immiussissut, mikrofuuni, aammalu bånd-i.</p>

Ilikkagassatut anguniagassat	Atuartitsinissamat siunnersuutit
<ul style="list-style-type: none"> • inuit, uumasut, atortut, pisimasut sumiiffiillu ilisi-maarisatik assitalersuinerit allallu oqaasertaqanngit-sumik saqqummi-nerit iluaqutigalugit taaguusersor-sinnaassagaat oqaluttuarisinnaassa-gaallu 	<ul style="list-style-type: none"> • Atuartut illu pequtilersussavaat - marlukkaarlutik eqimattakkaarlutilluunniit. Pequtit atortullu qalipaasersussavaat. Illut tamarmik nivinngarneqareerpata pigisat tamarmik sojlediagram-ilersorneqassapput. Suliassat atuartunut agguarneqassapput: <i>Illit illuni tamani issiaviit qorsuit qassiinersut kisissavatit. Illit igalaat qassiinersut kisissavatit. Illit kisissavatit....</i> Sojlediagram-it misissorneqassapput piillu taaguutaat taagoqqinneqassallutik. Maanna illut ilaqutariinnik inuttalersorneqassapput, atuartut inuusaliortutik - atisakunik, iffiuk-kanik assigisaannilluunniit. Atuartut inuttat atersussavaat, ukiulersorlugit, suliffilersorlugit, soqutigisalersorlugit suugaluar-tunillu oqaatsit sapinngisatik atorlugit. Ilaqutariit inuuneranni oqaluutit naleqquttut sammineqassapput: <i>Ataata suleriva? Sulivoq/sinippoq/nerivoq il.il.</i> <i>Sofie suleriva? Pinnguarpoq/atuakkamik atuarpoq/ titartaavoq il.il.</i> Ilisarititsineq agguarneqarsinnaavoq, assersuutigalugu ilaqutariit pingasut ullormut ilisaritin-neqartarlutik. • Kingusinnerusukkut story-line -nit allanik tunuliaqutallit sammineqassapput, assersuutigalugu: Atuartut illoqarfiliussapput suliffeqarfiit illullu ilanngussorlugit, illoqarfik inuttalersussallugu aammalu ulluinnarni ukiumoortumillu pisartuni oqaatsit ator-neqartartut ineriartortissallugit.
<ul style="list-style-type: none"> • oqaatsit ataasiak-kaat oqaaseqatigiil-lu naatsut allassin-naallugillu atu-arsinnaassagaat 	<ul style="list-style-type: none"> • Titartakkat (tegniserie) - assit nammineq sanaat imaluunniit ineriikkat - atuartunit oqaasertaler-sorneqassapput (talebobler). • Atuarfiup timersortitsinerinit, sisorartitsinerinit il.il. eqqaamasassat allatorneqassapput - ataatsi-moorluni nammineerluniluunniit. • Atuartut juullimut inuuvissior-nissaminnullu tunissutissatut kissaatigisatik allattussavaat.

Naliliinissamat siunnersuutit	Atortussatut siunnersuutit
<ul style="list-style-type: none"> • Illut diagram-illu pillugit apeqqutit atuartut akiortussavaat: assersuutigalugu ”Piitap Suffiallu illuanni nalaasaarfik qanoq qalipaateqarpa? - Issiaviit qorsuit qassiuppat?” • Ilaqutariit ilisaritinneqassapput. Maluginiarsariuk taggisit oqaluutillu naleqquttut atuartut atorneraat. • Oqaluutit assigiinngitsut ilinniartitsisup oqaasertaqanngitsumik timini atorlugu ersersinniassavai - taakku atuartut ilisimariissavaat. 	<p>Illup titartarnera assersuutigalugu sisamanik initalik (ini, igaffik, sinitarfik uffarfillu). Pequtit atorullu assitaat qiortorneqarsinnaasut illumullu nipitinneqarsinnaasut.</p> <p>Inunnut ilusilersuutit, lim atisakullu. Naqittagaq iffiugassaq: Tiitorfiit 3 qajuusat, tiitorfik 1 taratsut, tiitorfik 1 imeq. Ilusilerlugit ineriikkat nal.ak. 2-4-ni iffiorfimmi iffiugarineqassapput 150 gradimi.</p>
<ul style="list-style-type: none"> • Atuartut suliaat nivinngarneqassapput. Maluginiarsariuk taakku tamanit atuarneqarsinnaanersut. 	<p>Titartakkat tullerriiaat naatsut kopiikkat oqaasertanut inissallit.</p>

Paasissutissarsiorneq

Iikkagassatut anguniagassat	Atuartitsinissamat siunnersuutit
<ul style="list-style-type: none"> • allatani aalajangersimasuni ilisimasaminni assigiinngitsuni paasissutissanik nassaarsinnaassasut 	<ul style="list-style-type: none"> • Nerisassiornissamat iffiornissamullu najoqqutassat titartagannortitat (tegniserie) atorneqassapput. Oqariaatsit atuartut ilinniassavaat iliuseqaatigalutik najoqqutassallu najoqqutariitigalugit. • Apeqqutit marlussuit akineqartussat atuartut - marlukkaarlutik eqimattakkaarlutilluunniit - nassaarissavaat. <i>Mount Everest qanoq portutigaa? Inuk silarsuarmi pualanerpaaq qanoq oqimaasuseqarpa? Il.il.</i> Atuartut atuagaateqarfiliassapput qallunaatullu ”atuakkat ilikkarfiusinnaasut” nassaaralugit (atuakkat oqaasertallu assigiinngitsunik paasissutissartallit) aammalu Internet-imi meeqqanut quppernerit quppernerillu allat nassaarissallugit.
<ul style="list-style-type: none"> • paasissutissanik katersineq siunteraralugu apeqqutiliisinnaassasut 	<ul style="list-style-type: none"> • Atuaqatigiit inuusaateqassapput annoraaminermilluunniit sanaamik uumasuteqassallutik, atuartut nikittaallutik angerlaattagasaannik. Aqajuani atuartut sinneri apeqquteqartassapput, inuusarlusunik misigisaqarsimanerminik oqaluttuartaassalluni. <i>Sumi sinippit? Sunik nerivit? Fjernsynerpit? Qassinut innarpit? Nutaanik atisartaarpit? Il.il.</i>

Paasisutissarsiorneq

Naliliinissamut siunnersuutit	Atortussatut siunnersuutit
<ul style="list-style-type: none"> • Sanaat eqqortumik sananeqarsimanersut ingerlaannaq takuneqarsinnaassapput mamaallu misilinneqarsinnaassallutik aammalu titartakkat atuartut paasisi-maneraat. • Maluginiarsariuk atuartut tamarmik atuakkat Internet-ilu atorsimaneeraat. 	<p>Atuakkat nerisassiornermik meeqqan- nut ilitsersuutit annikitsuaqqamik oqaasertallit, najoqqutassartaat titar- tagaangortitat (tegniserie). UNICEF: Små kokke Käthe Fugl: Køkkenkrogen, Carlsen tema Søren Gericke: Børnekogebog, Gyl- dendal</p> <p>Ilinniartitsisup Internetimiit qupper- nerit naleqquttut anisissavai, atuartut tamaasa atortussaqtillugit.</p>
<ul style="list-style-type: none"> • Atuartut tamarmik - ataasiakkaarlutik eqimattaarakkaarlutilluunniit - ikinnerpaa- mik ataatsimik apeqquteqartassapput. ”Inuusalisartoq“ akisassaaq paasisutissamik - ajornanngippat oqaatsimik ataatsi- simik. 	<p>Inuusaq uumasorluunniit annoraami- nermik sanaaq ima qajannaatsigissaaq atuagaasivimmi siumut utimullu assartorneqarsinnaassalluni.</p>

Kulturi aamma inuuniarnikkut atugassarititaasut	
Ilikkagassatut anguniagassat	Atuartsinissamat siunnersuutit
<ul style="list-style-type: none"> • kalaallit qallunaalu oqaasiisa ulluinnarni inuunerminni atugaaneri maluginiassagaat 	<ul style="list-style-type: none"> • Ini titarnermik qeqqatigut avinneqassaaq, affaani kalaallit erfalasuat ikkunneqassaaq affaanilu qallunaat erfalasuat. Affaani qallunaatoorfiusumi atuartut qallunaatuinnaq oqalussinnaatitaapput affaanilu kalaallisoorfiusumi kalaallisuinnaq. Titarneq qarsullugu siumut utimullu pissittarsinnaapput oqarlutillu: <i>blyant - aqerluusaq - blyant - aqerluusaq</i>. Oqaatsit allattorsimaffianni tunniunneqartumi oqaasertat aallaqqaammut atorneqarsinnaapput. • Atuartut sumiiffigisami allagartalersuutinik (skiltenik) ujarlissapput pisortat allagartaliussaat, aqqusinernut allagartat pisiniarfillu taaguutaat ujarlugit. Atuartut namminneerlutik allagartaliussapput. • Atuartut atuarsinnaalilaarpata, telefonbogimi ”quppernerit sungaartut” kopeerneqassapput. Oqaatsit oqariaatsillu atuartut qiortassavaat allattuiffimminnilu ”qallunaat” qupperneranni aammalu ”kalaallit” qupperneranni nipititissallugit.
<ul style="list-style-type: none"> • kalaallit qallunaalu ulluinnarni nalliuttunilu ileqqi maluginiassagaat nassuiarsinnaallugillu 	<p>Oqaatsit sapinngisat aammalu atuarfiup ileqquliussai, ukiup qanoq ilineri nalliuttullu pillugit suliniutit sammineqassapput.</p> <ul style="list-style-type: none"> • Orpiliaq ullut tamaasa nutaamik pinnersaatitaartassaaq. • Atuartut juullimut assiliaaqqamik titartaassapput allallutillu. • Plakatiortoqassaaq juullikkunni nerisassanik assigiinngitsunik siunnersuutitalinnik. • Danmarkimi aammalu Kalaallit Nunaanni juullikkunni ileqqut pillugit qaammatisiutinik sanasoqassaaq.
<ul style="list-style-type: none"> • qallunaat meerrataasa allatat ulluinnarni atugaasa ilaat ilisimassagaat • allatat saqqummersitallu qallunaat tusagassiuutaanneersut ukiuminnut naleqquttut isiginaarlugit, tusarnaarlugit ilaatigullu atuarlugit sammisassagaat 	<ul style="list-style-type: none"> • Atuartut eqimattakkaarlutik plancheliussapput titartagartalimmik inuillu aqqinik ukunani: Anders And, Disneyshow-imi filmi assigiinngitsuni, Bamse aamma Kylling il.il. • Juullimut qupperakkap tv-kkut aallakaatittarnerani ullut tamaasa ippassaamat pisimasut oqaluuserineqartassapput, ajornanngippat immikkoortut tamarmik videomut immiunneqartassapput aqaguanilu takutinneqartassallutik, atuartut tamarmik takuniassammassuk.
<ul style="list-style-type: none"> • qallunaat meeqqanut erinarsuusiat, naggateqatigiiaat taaluartagassiaallu nutaanagerusut qanganisaanerusullu ilikkarsimassagaat 	<p>Allanik erinarsoqateqarneq toqqissinartuuvoq qallunaatut oqaatsit oqaaseqatigiillu ataatsikkoorluni taasarlugit. Erinnat rytmelu taggiserissuunissamat nipillu qataatsuutinnissaannut qatituutinnissaannullu ikiuutaasarlutik.</p> <ul style="list-style-type: none"> • Titartakkat oqaasertallu atorlugit erinarsuutit taagugassallu tulleriaat sammineqassapput, ilinniartitsisoq siulliulluni erinarsortassalluni titartakkat oqaasertallu tikkuartuutigalugit, kingorna atuartut issuartassavaat. <p>Erinarsuummi nalinginnaasumik sukkassusilimmi oqaasertat tusarnaartaraani oqaatsinut malussarinnissaq nakussassarneqartarpoq.</p> <ul style="list-style-type: none"> • Erinarsuutit bånd-imut immiunneqassapput atuartullu eqimattaarakkuutaarlutik erinarsuutit alannaarnissaat namminneq ilinniassallugu.

Kulturi aamma inuuniarnikkut atugassarititaasut

Naliliinissamut siunnersuutit	Atortussatut siunnersuutit
<ul style="list-style-type: none"> • Maluginiarsariuk atuartut tamarmik avinnerni marluusuniittarnersut atuartullu tamarmik oqaatsit marluuit akornanni ”pissigartarnersut”. • Maluginiarsariuk qallunaat kalaallillu oqaasii atuartut immikkoortissinnaaneraat. • Maluginiarsariuk qallunaat kalaallillu oqaasii atuartut immikkoortissinnaaneraat. 	<p>Kridtimik titarneq aammalu qallunaat kalaallillu erfalasui ataatsit.</p> <p>Kartoni.</p> <p>Telefonbogimiit quppererit naleqquttut fotokopiivi. Aamma KNI-mit pisiniarfinnillu allanit piseqqusaarutit atorneqarsinnaapput.</p>
<ul style="list-style-type: none"> • Juullimut assiliaaraliat allunaasamut nivinngarneqassapput. Assiliartaliussat allatallu atuaruminarnersut ajunngitsumillu suliaanersut maluginiakkit. • Kalaallit qallunaallu nerisartagaasa assigiinngissutaat plakatini ilanngunneqarsimanersut maluginiakkit. • “Juullip” sumiiffinni tamani assigiinngitsuunera atuartut paasisimaneraat maluginiarsariuk. 	<p>Juullip pappiarai. A3 pappiaqqat plakatinut, qalipaait, ajornanngippat assiliartat kopiikkat, aviisit piseqqusaarutillu assiliartaat qiortariaannaat.</p> <p>Oqaatsit sapinngisat aammalu nalliutunut pisunullu allanut pinnersaasiutakkat sammineqarsinnaapput.</p>
<ul style="list-style-type: none"> • Ilutsit atuartut nuannarinerpaasatik oqaluttuarissavaat soorlu taamaanersoq nasuiarlugu. 	<p>A3 pappiaqqat, qalipaait, ajornanngippat assiliartat kopiikkat qiortariaannaat.</p>
<ul style="list-style-type: none"> • Tamarmik erinarsoqataasinnaanersut atuartullu eqimattaarakkaarlutik namminneq erinarsorsinnaanersut taagugassanillu tullerriaarisinnaanersut maluginiakkit. 	<p>2079-29-01 Pilersuiffik Trine Juul: Tema Dansk 2. og 3. klasse - cd med sange</p> <p>Erinarsuutitut kopiikkanut atuartut namminneq mappeqarput. Erinarsuutit quppereri normutaqassapput, ”quperaasoqarsinnaaqullugu”.</p>

Iluarsartuussamik oqaatsinik suliaqarnermi oqaatsinillu pigiliussiniarnermi

Ilikkagassatut anguniagassat	Atuartsinissamat siunnersuutit
<p>• qallunaatut atuartsinermi atuartsinernilu allani suliaassani sammisas-sanilu oqaasertusarneq oqariartaaseqarnerlu ineriartortissimassagaat</p>	<ul style="list-style-type: none"> • Oqaatsit atorsinnaasat amerlassusii - oqaatsit nutaat 3-5-kkaarlugit – ”oqaatsit tunniussat”-nit toqqarneqassapput (takuuk tapiliussaq), atuartut kalaallisut nalunngeriigaat. Oqaatsit innermissut imaluunniit titartagartalerlugit ilisaritinneqarsinnaapput oqaaseqatigiillu pisariitsut ilisaritinnaannut atorneqarsinnaallutik. <i>Aajuna bamse. - Tassa citroni.</i> Atuartut imminnut oqaloqatigiinerminni oqaatsit/piit atortassavaat. <i>Suna tigummiarpiuk? Tigummiarpara... - Sunaana? Tassa...</i> <p>Alloriarfiup ingerlannerani atuartut oqaatsit taanissaat immikkut nuannarisatik, takullugit eqqumii-gisatik imaluunniit allatut soqutigintartatik naammattoortassavaat. Atuartut ataasiakkaat - ilinniartitsisoq ikiortigalugu – ”oqaatsit nuannarinerpaasamik” katersornissaannut piffissaqartitaas-sapput periarfissaqartitaassallutillu. Aallaqqaammut ilinniartitsisup atuartut soqutiginnilersissavai sapaatit akunneri tamaasa atuartut ”oqaatsimik” ataatsimik toqqaqqusarlugit.</p> <ul style="list-style-type: none"> • Atuartut ”oqaatsit nuannarinerpaasatik” plastiklomme-nut issorartarlugit katersussavaat as-siliangorlugit oqaasinngorlugilluunniit. Atuartut tamarmik oqaatsit nuannarinerpaasamik ilaat ataaseq toqqartussavaat tullerriaarlutillu nipituumik oqaatigisassallugu. Kingorna atuartut minut-sini 2-ni inimi atuarfigisaminni angalaassapput imminnullu ilassisassallutik oqaaseq nuannar-nerpaasatut toqqarsimasartik taasarlugu akunnerminnilu oqaatigineqartup oqaatiginissaa sungiu-sassallugu. <p>Oqaatsit ilisimasat amerlassusiat annertusarneqarsinnaapput imaasigut aqqissuullugit oqaatsit oqariaatsillu sukumiisut, ulluinnaarpassut pineqartunullu tunngasut atorlugit: <i>alfabeti, kisitsisit, qalipaait, timi, atisat, ini atuaqatigiit atuarfigisaat, ukiup agguarneri (qanoq ilineri) qaammatit, sapaatip akunnerata ullui, nalunaaquttap qassinngornera, nalliuttorsuit, nerisassat, uumasut, ineerara, pisiniarfuit nioqqutissallu.</i></p> <ul style="list-style-type: none"> • Oqaatsit nutaat ilisaritinneqassapput billedkortit atorlugit, memory aamma billedlotteri atorlugit pinnguarnikkut sungiusartoqassaaq atuartullu namminneq allattaavimminnut assilissanik ordbog-iliussapput. • Oqaluutit ilisaritinneqassapput ilinniartitsisup oqaatsit atornagit pissusilersorneratigut. Oqaaseq iliuuserlu atuartut issuartassavaat. • Oqaatsit suussusii malillugit immikkoortiterneqassapput: qalipaait malillugit immikkoortiter-lugit, atortut, atorneqarfii, sutut atorneri il.il. Atuartsissutini allani (assersuutigalugu pinngortitalerissutini) ilinniartitsisut namminneq susas-saqarfigisamik iluanni qallunaat oqaasiinik naleqquttunik suliaqassapput. <ul style="list-style-type: none"> • Oqaatsit taanissaasalu sungiusarnissaannut erinarsuutit ussersornertallit atorneqassapput.
<p>• qallunaatut taase-riaatsit ilisar-naataasa pingaarn-ersaat ilisimaaris-sagaat aamma qal-lunaatut kalaal-lisullu nipinik atuinerisa allaat-sillu assigiinngis-susaasa assigüffiis-alu pingaarnersaat malussariffigissa-gaat</p>	<p>Alfabeti tamakkerlugu sammineqassaaq, pingaartumik nipit naqinnerillu b-p, g-k, d-t, e-æ, e-i, o-u kiisalu naqinnerit c, w, x, y,z, æ, ø, å.</p> <ul style="list-style-type: none"> • Naqinnerit nipillu annikitsukkuutaarlugit erseqqissumik taasarlugit atuartsissutigineqassapput. ”b”-p aamma ”p”-p taaneranni iparassiat nerriviup qaavaniissapput atuartullu oqartassallutik: <i>papir, pizza, politi, popcorn il.il.</i> takussavaallu iparassiat nikittartut, paasissavaallu uku taagaan-gamikkut iparassiat nikinneq ajortut: <i>ballon, bamse, banan, bil il.il</i> • Ersiutit nipaata atuartsissutigineqassapput erinarsuullu una atorlugu sungiusarneqassallutik: ”Tre små kinesere”.

Naliliinissamat siunnersuutit	Atortussatut siunnersuutit
<ul style="list-style-type: none"> • Maluginiarsariuk piit taaguutaat eqqortumik taallugit atuartut taasinnaaneraat. • Maluginiarsariuk atuartut tamarmik peqataanersut aamma oqaatsitik nipituumik erseqqissumillu taasneraat. • Ingerlaannaq takuneqarsinnaassaaq ilinniartitsisoq qanoq oqarnerseq atuartut paasineraat imaaliortillugit <ul style="list-style-type: none"> - tusarnaarneq iliornerlu: <i>Nissumik ataatsimik nikorfallutik - 10 tungaanut kisitsigit taavalu allattarfissualiarit</i> - tusarnaarneq qalipaattillu: <i>Illu aappaluttuuvog - niviarsiaraq sikkilimik tungujortumik sikkilerpoq</i> - tusarnaarneq titartaanerlu: <i>Timmiaq illup qulaaniittoq titartassavarsi - nerrivimmi kuuleruujut marluupput.</i> • Atuartut pingasukkaarlutik oqaatsit atornagit pissusilersorlutik pinnguassapput, allat pissusilersuutaat qallunaatut taasarlugit. • Atuartut imminnut mikisunik krydsogtværsiliuutissapput titartakkat imaluunniit oqaatsit qallunaatut nassuiaataat atorlugit. 	<p>2079-29-02 Pilersuiffik Trine Juul, Foræringssordkort</p> <p>Atuartut billedlotterinik aamma memorykortinik namminneerlutik sanasapput titartaallutik imaluunniit qiortallutik. Atuartut namminneq pissaminnik billedorbogiliussapput allattaavimmut titartaallutik imaluunniit assilisaniq qiortakkanik nipititerillutik.</p> <p>Assersuutit: ”Tommelfinger, tommelfinger” ”Hoved, skulder, knæ og tå” ”Så går vi rundt om en enebærbusk” ”Hjulene på bussen” Den rytmiske børnesangbog, Forlaget Lyren 1987</p>
<ul style="list-style-type: none"> • Atuartut alfabeti qallunaatut erseqqissumik taasarlugu taagorsinnaaneraat naqinerrillu tamakkerlugit taasneraat maluginiarsariuk. 	<p>Naqinnernut allattarfiit inimi atuarfiusumi nivinnagassat qallunaatut oqaasertallit inip affaani ”qallunaanut” naatsorsuussami nivinnarneqasapput - kalaallisut illuatungaani.</p> <p>Kirsten Hare: Vægbogstaver: bogstavkort, 29 kort; 30 x 21 cm, Gyldendal 1983</p>

Ilikkagassatut anguniagassat	Atuartitsinissamut siunnersuutit
<ul style="list-style-type: none"> • uiguutit inissisimamerinut piffissalersuutinullu oqaatiginnittarnerit assigiinngitsuusut malugissagaat 	<ul style="list-style-type: none"> • Oqaaseqatigiilioriaatsit nutaat (takuuk tapiliusseq) - amerlanerpaamik 3 - titartaganngorlugit atuartitsissutigineqassapput nivinngarneqassallutillu. Siullermik ilinniartitsisup oqaaseqatigiit taasassavai, kingornalu atuartut ataatsikkoorlutik ataasiakkaarlutillu taqqittassavaat. • Atuartut 5-t atuaqatigiit sioraanni nikorfassapput. Tamarmik immikkut oqaatsimik ataatsimik oqartassapput: <i>Piitap - frikadelle - ataaseq - kajortoq - nerivaa</i>. Eqqortumik inissigitsi: <i>Piitap frikadelle ataaseq kajortoq nerivaa</i>. Ilinniartitsisup ”oqaatsit” (atuartut) nikerartissavai: <i>Oqartoqarsinnaava: frikadelle-p kajortup Piitaaq nerivaa? NAAGGA!</i> <i>Oqartoqarsinnaava: Piitap frikadelle ataaseq kajortoq nerivaa? AAP</i>. Atuartut eqimattakkaavaranngorlutik oqaaseqatigiit namminneq sanassavaat, saqqummiusserpa-laartumik apererpaluttumillu. Taamatut suliaqartitsineq oqaaseqatigiit nutaat allat atuartitsissutigineqassannut atorneqarsinnaavoq. Pingaartuuvog atuartut ”oqaasiunertik” misigissammassuk, aalajangersimasumik inissalik oqaaseqatigiit eqqortunngussappata. • Atuaqatigiit brainstorm-erlutik paasiniassavaat <i>Ullumi qallunaatut sulerivugut. Erinarsorpugut - pinnguarpugut - oqaluppugut - atuarpugut - videorpugut il.il.</i> Oqaluutit allattarfissuarmi titartarneqassapput. Ilinniartitsisup oqassaaq: <i>Ippassaq sulerivugut?</i> oqaluutillu tikkuartussallugit: <i>Erinarsorpugut - pinnguarpugut - oqaluppugut - atuarpugut - videorpugut il.il.</i> Atuartut ilinniartitsisup issuassavaat, siullermik ataatsimoorlutik, kingorna ataasiakkaarlutik. Kingorna maannakkut pisorsiuutit allattarfissuarmut allanneqassapput, pisimasorsiuutit sanianut allanneqassapput, oqaatigineqaraangata. • Atuaqatigiit titarsinikkut avinneqassapput immikkoortullu taallugit: ”ullumi” aamma ”ippassaq”. Atuartut ”ullumimiittut” taamallaat oqaaseqatigiit maannakkut pisorsiuutaasut taasinnaavaat aammalu ”ippassamiittut” pisimasorsiuutiniittut taamaallaat taassavaat. Atuartut titarneq qarsullugu pississinnaapput oqarlutillu: <i>Ullumi nerivunga - ippassaq nerigama - ullumi nerivunga - ippassaq nerigama.</i>
<ul style="list-style-type: none"> • allamiut oqaasiinik ilinniarnermut at-taveqatigiinnermullu periutsit naleqquttumik atusagaat aamma qallunaatut atuartitsinermi sammisani atuaqatit suleqatigissagaat 	<p>Ilikkartitsiniarnermut attaveqatigiinnermullu periaatsit pisassatut immikkoortutut sungiusarneqarsinnaanngillat, kisianni atuartitsinermi tamarmiusumi ilanngunneqassallutik. Suliat assigiinngitsut ingerlanneranni ilinniartitsisup atuartunut erseqqissaatigissavaa, ussersorneq timilu atussagaat, oqaasertat ataqatigiinnerat paasinninnissamut atussagaat, kukkunissartik annilaangagissanngikkaat aammalu ilinniartitsisup kisiat aperisassanngikkaat, kisianni aamma atuaqatit aperisassagaat. Atuartut paasissavaat, oqaatsit taamaallaat ilinniarneqarsinnaammata taakku suliarlugit, eqqaamaniarsarilluni, eqqoriaasarluni kukkusarlunilu. Oqalunneq ilinniarneqartarpoq oqalulluni, allanneq ilinniarneqartarpoq allalluni, oqaaseqatigiiliorneq ilinniarneqartarpoq oqaaseqatigiiliorneq misilittarlugu.</p>

Naliliinissamut siunnersuutit	Atortussatut siunnersuutit
<ul style="list-style-type: none"> • Maluginiarsariuk atuartut tamarmik oqaaseqatigiit namminneerlutik taasinnaaneraat - titartakkat malillugit ataatsikkoorlutik ataasiakkaarlutilluunniit. • Maluginiarsariuk atuartut eqqortumik oqaaseqatigiiliorsinnaanersut nagguiit tamaasa ilanngullugit aammalu nagguiit eqqortumik inissillugit. • Maluginiarsariuk atuartut tamarmik peqataanersut tusaasinnaaneraallu oqaaseq alla oqaatigigamikku. • Maluginiarsariuk avinnerni marluusuni atuartut tamarmik innersut aammalu atuartut tamarmik ”sumiiffiit” marluk akornanni ”pississimanersut”. 	
<ul style="list-style-type: none"> • Atuartut ussersorneq timilu atorneraat maluginiarsariuk. • Maluginiarsariuk paasinninnissamut ataqatigiinneq atuartut atorneraat aammalu pingaarneq naalaarnarneraat. • Atuartut nalornissutertik misilissinnaaneraat kukkunitillu akuerisinnaaneraat maluginiarsariuk. • Atuartut peqatiminnik suleqateqarnersut maluginiarsariuk. • Atuartut oqaatsit atornissaannut sungiusarnersut maluginiarsariuk. 	

*Qallunaat oqaasiini atuartitsinermi
ilikkagassatut pilersaarutit*

C: Malinnaatitat

Malinnaatitaq C1 – Atortussat nalinginnaasut

Pilersuiffik

- 2079-29-02 Trine Juul: Foræringsordkort
- 2079-29 Trine Henriksen: Tema Dansk 2. klasse. Læreren Håndbog med kopisider
- 2079-29-03 Trine Henriksen: Tema Dansk i 2. klasse - Memory
- 2079-30 Trine Henriksen: Tema Dansk 3. klasse: Læreren Håndbog med kopisider
- 2079-30-03 Trine Juul: Tema Dansk i 3. klasse - Memory
- 2079-29-01 Trine Juul: Tema Dansk 2. og 3. klasse - cd med sange

Malinnaatitaq C2 – Oqaaserisassatut ilisarisassat minnerpaamillu oqaatsinik pigiliussassatut siunnersuutit

Oqaatsit saqqummiussuiniutit, apersuiniutit kajumissaariniutillu suliarineqassapput.

Oqaatsinut saqqummiussuiniutitut assersuutit:

Jeg hedder Peter.
Du hedder Sofie.
Han spiser en banan.
Cornflakes smager godt.
Det er en bamse.
Mormor er tyk.
I dag er det onsdag.
I morgen er det torsdag.
I går var det tirsdag.
Hun har T-shirt på.
Han er på wc.
Jeg tegner.

Oqaatsinut apersuiniutitut assersuutit:

Hvad hedder du?
Hedder du Sofus?
Hvad spiser han?
Smager cornflakes godt?
Er det en bamse?
Er farmor tynd?
Hvad dag er det i dag?
Hvad dag var det i går?
Hvor er Sofie?
Hvad laver du?

Oqaatsinut kajumissaariniutitut assersuutit:

Kom nu.
Vent lige lidt.
Kom her hen.
Sæt jer ned.
Kig lige her.
Find jeres farver.
Prøv at skrive / tegne / se / sige
Ti lige stille.

Ukioq atuarfiusoq siulleq – Oqaatsit tunissutit

Oqaatsit pigiliussassat ”oqaatsini pigiliussassatut tunissutini” nunap immikkoortuani kalaallisut oqaluttarnermi, qallunaat oqaasiinit oqaasersianik qanoq atuisarnermik, aallaaveqartinneqassapput taamaattumillu sumiiffinni ataasiakkaani, oqaatsinik maani eqqaaneqarsimanngitsunik, peqarsinnaavoq soorunalumi tamakku ilanngussorneqarsinnaapput ulluinnarnilu atuartitsinermi atorneqarlutik. Taamatuttaaq maani oqaatsit, Kalaallit Nunaanni tamarmi oqaasersiatut atugaanngitsut, ilanngussorneqarsimapput.

abe	kaffe	radio
abrikos	kage	reje
adresse	kajak	rekord
agurk	kamik	rose
anorak	kammerat	rækkehus
appelsin	kanin	saft
avis	kiks	servietter
ballon	kilo	snescooter
bamse	kjole	sodavand
banan	konge	spagetti
batteri	krone	sølv
benzin	kuglepen	taxa
bil	kylling	telefon
billet	lastbil	tyggegummi
bus	ledning	video
bøf	lim	vitamin
børnehave	liter	walkman
cigaret	løve	wienerbrød
citron	margarine	æble
computer	marmelade	
cornflakes	maskine	
cykel	mester	
Danmark	meter	
dronning	motor	
dunk	nisse	
efterskole	nummer	
elværk	olie	
fabrik	ordbog	
film	papir	
fjernsyn	pizza	
frikadelle	pokal	
frimærke	politi	
gorilla	popcorn	
guld	pose	
helikopter	pære (elektrisk)	
hest	pære (frugt)	
hjerter (kortfarve)	pølse	
hotel		
højtaler		
håndbold		
indianer		
jogurt		
jul		

Ukiut atuarfiusut aappaat

Taggisit		Oqaluutit	Pissusilerissutit	Oqaatsit allat
alder	pige	bede (om)	blå	jeg
arm	politi	begynde	brun	du
barn	pølse	betyde	dårlig	han
ben	rugbrød	blive	fin	hun
blyant	række	bære	flere	ind
bog	saks	børste tænder	flest	hjem
bold	skab	dele	forkert	hvor
bolle	sko	drikke	gammel	hvor mange
bord	slik	farve	glad	hvad
bror	sodavand	finde	god	hvem
bukser	stol	forstå	grøn	hvorfor
bøf	sæbe	glemme	gul	Goddag - farvel
centimeter	sø	græde	hvid	Tak
dreng	søster	gå	ked af det	
dronning	tak	gå på wc	lilla	
far	tale	have	lille	
farve	tand	hedde	ny	
fjeld	tandbørste	hente	orange	
fod	taxa	hjælpe	parat	
franskbrød	time	hoppe	ren	
frikvarter	vand	kigge	rigtig	
gang	vanter	klippe	rød	
gruppe	wc	køre	sen	
hals		lege	snavset	
hav		ligge	sort	
hoved		lægge	stille	
hue		læse	stor	
hånd		løbe	sur	
is		sidde	åben	
jakke		sige		
kam		snakke		
kammerat		spise		
kilo		spørge		
klasse		stoppe		
krone		stå		
kylling		svare		
land		synes		
leg		synge		
legeplads		tegne		
lineal		tisse		
liter		tælle		
mave		vaske		
meter		vente		
mor		være		
navn		åbne		

Ukiut atuarfiusut pingajuat

Taggisit		Oqaluutit	Pissusilerissutit	Oqaatsit allat
aften	mand	beholde	daglig	op
ansigt	mandag	besøge	fri	ned
bamse	morfar	fortælle	først	på
bedstefar	morgen	føle	gift	i
bedstemor	mormor	få	grå	under
bil	mund	give	højre	over
billede	mælk	holde fødselsdag	kold	jeg
blyantspidser	nat	huske	kort	du
bogstav	næse	høre	lang	vi
dag	onsdag	høre	lidt	I
dame	ord	lave mad	lille	i går
datter	ost	lege	lys	i dag
dukke	pegepind	lugte	(lyse+farve)	i morgen
dør	radio	lære	modefarver	nu
familie	reol	røre	mørk	før
farfar	ro	se	(mørke+farve) fx	
farmor	rundstykke	skrive	nem	
farver	seng	skynde	rolig	
finger	ske	smage	sidst	
fjernsyn	smør	sove	stor	
flag	strømper	spare	stærk	
flæskesteg	støvler	spise	sulten	
foto	svamp	stille	svær	
fredag	søn	sætte	træt	
frikadeller	søndag	tage tøj på	tyk	
gaffel	tallerken	tegne	tynd	
gaffel	tavle	trække	varm	
gave	te	ønske	venstre	
glas	tegning			
gud	tirsdag			
herre	torsdag			
hånd	trappe			
hår	TV			
juice	tå			
kaffe	uge			
kage	underbukser			
knage	vaskemaskine			
kniv	video			
kniv	vindue			
kop	viskelæder			
kort	yoghurt			
kridt	yoghurt			
køkken	øjne			
lagkage	øre			
lampe	øring			
lys				
lørdag				

Malinnaatitaq C3 – Atuartitsinissamik ingerlatsinissamut siunnersuut: Neri-sassat

Nalunaarummi ilikkagassatut anguniagassat ammukaartuni ”ilikkagassatut anguniagassat”-ni equngasunngorlugit allagaapput. Ilikkagassatut anguniagassat, qanoq katiterneqarsinnaaneri atuartitsinermilu qanoq iliornikkut tigussaasunngortinneqarsinnaaneri, pillugit siunnersuutaasut, tamatuma kingornatigut nalinginnaasumik iluseqartillugit allagaapput.

Ilikkagassatut anguniagassat	Atuartitsinissamut siunnersuutit
<p><i>Iluarsartuussamik oqaatsinik suliaqarnermi oqaatsinillu pigiliussiniarnermi:</i></p> <ul style="list-style-type: none"> • <i>Qallunaatut atuartitsinermi atuartitsinernilu allani suliaassani sammisassanilu oqaasertusarneq oqariartaaseqarnerlu ineriartortissimassagaat</i> <p>- Atuartut nerisassat nerisassatullu pilliuttakkat nalinginnaasut atii nalunngissagaat</p> <p><i>Attaveqatigiittarnermi:</i></p> <ul style="list-style-type: none"> • <i>Nuannarisaminnik nuanniigisaminnillu aamma soqutigisaminnik oqaatiginnissinnaassasut</i> <p>- Atuartut nerisassat suut mamarinerlugit mamarinninnerlugilluunniit oqaatigisinnaassavaat: ”Jeg kan godt lide...” ”Jeg kan ikke lide ...” ”Kan du lide ...?” ”Vil du gerne have ... ?” ”Nej, tak - ja, tak”.</p> <p><i>Iluarsartuussamik oqaatsinik suliaqarnermi oqaatsinillu pigiliussiniarnermi:</i></p> <ul style="list-style-type: none"> • <i>Qallunaatut atuartitsinermi atuartitsinernilu allani suliaassani sammisassanilu oqaasertusarneq oqariartaaseqarnerlu ineriartortissimassagaat</i> <p>- Atuartut oqaatsit oqaaseqatigiillu ilusaat, nalinginnaasumik nerisassiorneq nerinerlu pillugit atorneqartartut, nalunngissagaat</p>	<p>Ingerlatsineq piffissanut atuartitsinernut 10 – 12-inut agguarneqassaaq, minnerpaamillu piffissatut atuartitsinernut pingasukkaartut katitikkatut ingerlanneqassalluni.</p> <ul style="list-style-type: none"> • Assit nerisassalluunniit nassatat imaluunniit nerisassat puui atorlugit oqaasertaaritinniakkat nassuiaatigineqassapput. Ilisartitsinerup nalaani ilinniartitsisup atuartut ilai aperissavai: "Kan du lide...?", aamma "Spiser du ... til morgenmad?" Atuartut aappimik naaggamilluunniit akisassapput. Ilinniartitsisoq aperissaaq: "Hvem kan lide...?" "Hvem kan ikke lide?" Atuartut nappaassapput • Assilissat atortussallu allat tigussaasut nerriviup qaanut siaartiterneqassapput, ilinniartitsisullu atuartut tulleriarlugit nuannarisaminnik nuannarinngisaminnillu tikkuartuutitigalutik oqalunnissaannik kaamattusavai imalu oqaqqusarlugit: "Jeg kan godt lide..." jeg kan ikke lide ..." • Assilissat assilialiallu pinnguagassalianut atorneqassapput, (billedlotteri, memory, domino-tullu) atorneqarlutik oqaatsit pigiliussassat sungiusarniarlugit, pinnguarineqassallutik.

Iikkagassatut anguniagassat	Atuartitsinissamat siunnersuutit
<p><i>Paasissutissarsiornermi:</i></p> <ul style="list-style-type: none"> • <i>Allatani aalajangersimasuni ilisimasassaminni assiginningsuni paasissutissanik nassaarsinnaassasut</i> <p>- Atuartut tusarnaagassiani nerisassanut nerinermullu tunngassuteqartuni ajornanngitsuni saqqummiunneqartut paasisinnaassagaat</p>	<ul style="list-style-type: none"> • Ilinniartitsisoq – allaluunniit – oqaluinnarpalaartumik tusarnaagassanik naatsunik immiussissaaq. Assersuutigalugu assilissamat nassuiaataasumik atuartut assilissami inumminngaanniit nerisassanut titarsisinnaanngorlugit sanaamik. (Titartagaarannguaq nukappiaqqamik, niviarsiaqqamik, anaanamik ataatamillu titartaaviusimasooq taakualu ungullugit mannimmik, pølseмик qallersukkamik, sodavand-имик, imertarfimmut immummik, qallummut kaffimik, iipilimik juukoortimillu titartaaviusimasooq. Immiussap oqaasertai: "Her er Sofie og Peter og deres far og mor. De spiser morgenmad. Far vil kun have kaffe, men mor spiser et æg og et æble og drikker mælk til. Peter og Sofie spiser jogurt og drikker også mælk til") Atuartut immiussaq arlaleriarlugu tusarnaassavaat. Tusarnaagassat taamaattut titartagartallit allat nerisassanut allanut tunngatitat, neriniartarfimmi neriniarnermut tunngatitat pisiniarfinniluunniit pisiniarnernut tunngassuteqartut sananeqarsinnaapput.

Naliliinissamut siunnersuutit	Atortussatut siunnersuutit
<ul style="list-style-type: none"> • Malugiuk atuartut tamarmik peqataanersut paasinninnerminnullu ajornanngitsunik akissuteqartarnermikkut nappaasarnermikkulluunniit malugititsiniarnersut. • Atuartut ”namminneq” oqaaseqatigiitissatik alanngaarlugit ilinniassavaat, siuleriallutillu nikittaallutik oqaaseqatigiinnik ataa-siakkaanik oqaatiginnittassapput. • Atuartut oqaatsinik oqaaseqatigiinnillu ilusilinnik nipituumik, piviusuusaartitsiitigalutik, oqaatiginnittassapput. Maluginiaruk atuartut ikioqatigiinnersut. 	<p>Assilissat ilinniartitsisumit atuartunillu katersat</p> <p>Assilissat, nallukattaasaliat, pappilissat issusut qeratasuullu pinnguaatiliarineqarsinnaasut. Lim-i qiuutillu</p>
<ul style="list-style-type: none"> • Maluginiaruk atuartut paasissutissanik atugassaminnik tusarnaarnersut maluginiarullu tamanik paasisaqannginnertik pissutigalugu tunniutiinnarnersut. 	<p>Tusarnaagassat</p>

Ilikkagassatut anguniagassat	Atuartitsinissamut siunnersuutit
<p>Attaveqatigiittarneq:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Inuit, uumasut, atortut, pisimasut sumiiffiillu ilisi-maarisatik assitalersuinerit allallu oqaasertaqann-gitsumik saqqummiinerit iluaqutigalugit taaguuser-sorsinnaassagaat oqaluttuarisinnaassagaallu <p>- Atuartut sumiiffinni nerisassat nerisassallu ”allanertat” oqaluttuarisinnaassagaat</p> <p>Kulturimi inuuniarnermilu atugassarititaasuni:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Kalaallit qallunaallu oqaasiisa ulluinnarni inuunerminni atugaaneri maluginiassagaat <p>Iluarsartuussamik oqaatsinik suliaqarnermi oqaatsinillu pigiliussiniarnermi:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Qallunaatut atuartitsinermi atuartitsinernilu allani suliaassani sammisassanilu oqaasertusarneq oqariartaaseqarnerlu ineriartortissimassagaat <p>- Atuartut qallunaatut oqalullutik pisiniarsinnaassapput</p>	<ul style="list-style-type: none"> • Atuartut, sunik taquarnerlutik sunillu ullaakkorsior-tarnerlutik oqaluttuarissavaat. <ul style="list-style-type: none"> • Atuartut pisiniarnermi oqaloqatigiissutigineqartartunik ilinniartitsisumit saqqummiivigineqassapput taamaaliornermilu ilinniartitsisoq atuartunut ”pisiniartassaaq”: "Jeg vil gerne have ..." "Værsgo" "Tak, hvad koster det?" "25 kroner" Atuartut marlukkaarlutik ”pisiniartassapput” taamaaliornerullu ingerlanerani kinaasuusaarnerminnik paarlaattassapput. Atuaqatigiiaat inimi atuartitsiviusumi ”pisiniarfeqarpata” taanna atorineqassaaq.
<p>Attaveqatigiittarnermi:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Inuit, uumasut, atortut, pisimasut sumiiffiillu ilisi-maarisatik assitalersuinerit allallu oqaasertaqann-gitsumik saqqummiinerit iluaqutigalugit taaguuser-sorsinnaassagaat oqaluttuarisinnaassagaallu <p>-Atuartut sumiiffinni nerisassat nerisassallu ”allanertat” oqaluttuarisinnaassagaat</p>	<ul style="list-style-type: none"> • Atuaqatigiiaat inuusaat eqimattakkaarnermi atorineqassaaq, taamaaliornermi, eqimattakkaat ataatsit inuusap ullaakkorsiutissaanik suliaqassapput allat ullup qeqqasiutissaanik allallu unnukkorsiutissaanik suliaqassallutik allat inuuvissiornerani nereqatigiinnissamik suliaqassapput allallu inuusap nerisassat mamarinerpaasai oqaluttuarissavaat.
<p>Attaveqatigiittarnermi:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Oqaaseqatigiit naatsut atorlugit oqaluttuarnerit atuffassinerillu assitalersuinikkut allatullu oqaasertaqann-gitsunik oqaatiginnissutinik takussutissartallit malinnaaffigisinnaassagaat <p>- Atuartut nerisassat pillugit oqaluttuanik tusarnaassapput</p> <p>Kulturikkut aamma inuuniarnikkut atugassarititaasut:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Qallunaat meeqqanut erinarsuusiaat, naggateqatigiiaat taalluartaagassiaallu nutaanerusut qanganisaanerusullu ilikkarsimassagaat <p>- Atuartut nerisassat pillugit erinarsuusianik erinarsortinneqassapput taamatullu nerisassat pillugit taalluartaarusianik taaguisinneqarlutik</p>	<ul style="list-style-type: none"> • Ingerlatsinermi immikkoortortani tamani ilinniartitsisup ataasiarluni marloriarluniluunniit meeqqat eqqaminut katersortittassavai oqaluttualiamillu atuffallugillu tikkuussuuttassavai imaluunniit erinarsuummik taalluartaakkamilluunniit sungiusartittassallugit.

Naliliinissamat siunnersuutit	Atortussatut siunnersuutit
<ul style="list-style-type: none"> • Atuartut eqimattakkaarlugit sulisinneqassapput oqaluttuartinneqas-sallutillu eqimattaqatiminni qassit cornflakes-itortarnersut qassillu taqussaminni tinguaqqamik qallersuuteqarnersut il.il. • Atuartut oqaatsitik atussavaat tikkuartuiinnarnatik tigooraaginnarna-tillu. 	<p>Nioqutissat nalinginnaasut puui ima-luunniit taakkuninnga takutitsiniutitut titartakkat.</p>
<ul style="list-style-type: none"> • Eqimattakkaat suliaminnik oqaluttariarsornikkut imaluunniit oqaat-sinik ataasiakkaanik allattukkaminnik, qiortaanikkut asilialiaminnik, isiginnaartitsisuusaanermikkut oqaluttualiamikkulluunniit saqqummiussissapput. 	
<ul style="list-style-type: none"> • Maluginiaruk atuartut kiinarsornermikkut imarisaasumik paasinnis-simanerminnik malugititsiniarnersut. • Maluginiaruk tamarmik erinarsoqataallutilluunniit taalluartaareqa-taanersut. 	<p>Atuakkat titartagartallit: Eric Carle: "Den sultne larve Aldrig mæt" Joroslav Jozefowicz: "Den vidunderlige suppesten" Anna Höglund: "Pindsvin og Muldvarp på indkøb" Tony Ross: "Jeg vil ha' mad!" skreg prinsessen" Erinarsuutit taalluartaarutillu: "Jeg kan godt li' bøv" "Madkassen" "Nede i fru Hansens kælder"</p>

Ilikkagassatut anguniagassat	Atuartitsinissamik siunnersuutit
<p>Paasissutissarsiornermi:</p> <ul style="list-style-type: none"> • <i>Allatani aalajangersimasuni ilisimasaminni assigiingitsuni paasissutissanik nassaarsinnaassasut</i> <p>Attaveqaqatigiittarnermi:</p> <ul style="list-style-type: none"> • <i>Paasissutissat nalunaarutillu tunngavillit paasiuminartumillu oqaasertallit ingerlateqqissinnaassagaat</i> <p>- Atuartut iganissamat ilitersuutit ajornanngitsut malissinnaassagaat nerisassiallu ajornanngitsumik sananeqarsinnaasut ilitersuutigisinnaassagaat</p> <p>Iluarsartuussamik oqaatsinik suliaqarnermi oqaatsinillu pigiliussiniarnermi:</p> <ul style="list-style-type: none"> • <i>Qallunaatut atuartitsinermi atuartitsinernilu allani suliasani sammisassanilu oqaasertusarneq oqariartaaseqarnerlu ineriartortissimassagaat</i> <p>- Atuartut oqaatsinik oqaaseqatigiillu ilusaannik ajornanngitsunik, nerisassiornermullu ajornanngitsumut tunngatitaasunik, nalunngisaqassasut "Først ..., så ..., så..." "Jeg har ..., har du...?" "Må jeg få ...? - Har du ...?"</p>	<ul style="list-style-type: none"> • Atuartut "iluamik" nerisassiussappata pisariaqanngilaq kissarsuut atussallugu. Sananeqarsinnaapput qallersukkat, naatitanik akuukkat assigiingitsut, qallersukkat patitsitat, kinguleqqiutit assigisaallu. Ilinniartitsisoq allattarfissuarmut (seqersitsisaammut) titartaassaaq makkualu apeqqutit pillugit atuartut eqqaaqqaakkaminnik taaguineranni: "Hvad skal vi bruge?" "Hvad skal vi gøre først?" "Og så bagefter?" Ataatsimoorussamik nerisassiormissamat malitassaliorneqareerpat, tamatumunnga nerisassat akussat iliuusissallu ilaatillugit, atuartut taamaattussiaq kater-suivimminnut allallugulu titartassavaat.
<p>Kulturimi aamma inuuniarnikkut atugassarititaasut:</p> <ul style="list-style-type: none"> • <i>Kalaallit qallunaallu ulluinnarni nalliuttunilu ileqqi maluginiassagaat nassuiarsinnaallugillu</i> <p>- Atuartut qallunaatut pissusilersorlutik "nerrivimmiissinnaassapput"</p> <p>Iluarsartuussamik oqaatsinik suliaqarnermi oqaatsinillu pigiliussiniarnermi:</p> <ul style="list-style-type: none"> • <i>Qallunaatut atuartitsinermi atuartitsinernilu allani suliasani sammisassanilu oqaasertusarneq oqariartaaseqarnerlu ineriartortissimassagaat</i> <p>- Atuartut oqaatsinik oqaaseqatigiillu sannaanik nerinermut tunngassuteqartunik nalunngisaqassapput, soorlu: "Vil du gerne have ... ?" "Nej, tak - ja, tak" "Må jeg bede om..."</p>	<ul style="list-style-type: none"> • Ilinniartitsisoq pisiniassaaq atuartullu iganissaminnut ilitersuut naapertorlugu nerisassiussapput. • Nerisassiat nerineqannginnerini oqariartaatsit pisariaqartut ilitersuutigineqareerlutillu sungiusarneqareersimassapput: "Vil du gerne have ... ?" "Nej, tak - ja, tak" "Må jeg bede om..." "Vil du række mig ..." "Tak for mad" "Velbekomme" Nerisassat niutsivinniit sassaallutigineqassapput, taamaaliornermi atuartut pinngitsooratik niutsivinniit piumasaqarniarunik oqaloqatigiittariaqalersillugit

Naliliinissamat siunnersuutit	Atortussatut siunnersuutit
<p>Atuartut tamarmik titartaanikkut allannikkullu namminneq nerisas-siornissamik ilitsersuusiorsimassasut.</p>	
<ul style="list-style-type: none"> • Nerisassiaq eqqortumik, nerisassiornissamik ilitsersuutit malillugit, nerisassiarineqarsimassaaq. • Atuartut aatsaat qinnuteqarnermikkut tunineqartassapput. 	<p>Nerisassaviit - ullormut atorneqarfis-saannut pisiaasut Puuguttat, immiartorfiit, nerrisit Nerisassiariniakkanut malittarisassat</p>
<p>Ingerlatap naammassineqarnerani atuartut peqatigalugit ingerlasi-maneq tamarmi nalilersorneqassaaq. Ajornanngippat taamaaliormi ilitsoqqussaralugu oqaatsit atorneqassapput.</p> <p>Atuartut oqaluttuarissavaat qanoq iliorsimanerminni suut nuannari-simanerlugit suullu nuannarisimannginnerlugit. Suut piffissamik annertunerusumik atuiffigerusussimagaluarnelugit suullu piffissamik annikinnerusumik atuiffigerusussimagaluarnelugit.</p> <p>Oqaluttuaq pitsaanerusutut isumaqarfigisartik oqaluttuarissavaat, soorlu pitsaanerusorineritsik.</p> <p>Oqaluttuarissavaat suna ilikkarsimanerlugu suullu oqallisigisinnaan-erlugit.</p>	